

RAPORT DE PROGRES

privind implementarea proiectului "Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova" pentru anii 2021-2023

- GRANTUL** – MDA-C_PCIMU
- FINANȚARE** – FONDUL GLOBAL PENTRU COMBATEREA SIDA, TUBERCULOZEI ȘI MALARIEI
- RECIPIENT PRINCIPAL** – IP UCIMP
- SUBRECIPIENT** – CENTRUL PAS
- PERIOADA DE RAPORTARE** – 1 IANUARIE - 31 DECEMBRIE 2022

CUPRINS

ABREVIERI	6
CONTEXT.....	8
SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI MODULELE PROGRAMULUI	9
Scopul:.....	9
Obiectivele:.....	9
Module:	10
Grupul țintă/Beneficiari	10
REZULTATELE IMPLEMENTĂRII ACTIVITĂȚILOR PE PARCURSUL PERIOADEI 01 IANUARIE – 31 DECEMBRIE 2022	11
OBIECTIVUL 1: Asigurarea accesului universal la diagnosticarea și depistarea timpurie și calitativă a tuberculozei (cu accent pe TB RR/MDR) - prin utilizarea testelor rapide de diagnostic molecular, îmbunătățirea calității și acoperirii cu teste de sensibilitate la medicamente și promovarea depistării active a cazurilor (screening pentru TB în grupurile cu risc crescut).....	11
Activitatea 1.1.4 Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru TB, utilizând instalațiile radiologice mobile cu introducerea inteligenței artificiale	11
Activitatea 1.1.5. Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie – PTH, PAFA, PCDI și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, cu suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate	11
OBIECTIVUL 2: Îmbunătățirea rezultatelor tratamentului pacienților cu DR TB prin implementarea schemelor de tratament modificate mai scurte și extinderea abordărilor centrate pe persoană, suportului integrat al pacienților și activităților de monitorizare.....	13
Activitatea 3.1.5. Implementarea regimurilor noi de tratament orale scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină	13
Activitatea 3.3.1. Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare persoană afectată de TB și a familiei sale și acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament	15
Activitatea 3.3.2. Asigurarea suportului motivațional pacienților cu TB	17
Activitatea 6.5.2. Asigurarea participării active a societății civile la răspunsul TB la toate etapele și realizarea activităților prin granturi mici pentru educare, informare, intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul pentru prevenirea recidivelor.....	19
Activitatea 6.6.1. Fortificarea răspunsului la TB în penitenciare, managementul cazurilor și suportul psihosocial persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității îngrijirilor, inclusiv prin implicarea OSC.....	20
Activitatea 7.2.3 Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate. Analiza retrospectivă a impactului ONG active în domeniul TB.....	20
OBIECTIVUL 5: Creșterea depistării precoce a HIV, extinderea TARV și îmbunătățirea calității îngrijirilor HIV prin promovarea abordărilor inovatoare de testare, asigurarea accesului la	

TARV de calitate, implementarea modelelor diferențiate de tratament și îngrijire HIV/TARV centrate pe persoană și remedierea legăturilor slabe în continuumul îngrijirii HIV	21
Activitatea 2.4.1.1 Dezvoltarea și implementarea bazei normative care reglementează mecanismul de prestare a serviciilor, asigurând continuitatea între serviciile de prevenire, testare și tratament.....	21
Activitatea 2.4.1.3 Dezvoltarea actelor normative, care reglementează mecanismul de funcționare a cabinetelor TARV raionale.....	21
Activitatea 2.4.2.4 Instruirea specialiștilor cabinetelor teritoriale.....	21
OBIECTIVUL 6: Consolidarea sistemului de sănătate.....	21
Activitatea 3.2.2. Asigurarea actualizării Regulamentului privind managementul medicamentelor TB și sistemul de farmacovigilență pentru tratamentul pacienților cu TB	21
Activitatea 3.2.1.1 Elaborarea unui sistem informațional pentru domeniul HIV.....	22
Activitatea 3.2.2.1 Evaluarea, revizuirea funcționalității și actualizarea structurii organizaționale M&E la toate nivelele.....	22
Activitatea 3.2.4.11 Cercetarea operativă pentru determinarea cazurilor de incidență recentă.....	22
Activitatea 3.2.4.4 Implementarea studiului privind evaluarea numărului de persoane care utilizează droguri neinjectabile din numărul total de utilizatori de droguri.....	22
Activitatea 6.1.1 Elaborarea PSO pentru consolidarea cadrului de M&E de către Departamentul de coordonare PNRT, inclusiv cu implicarea OSC.....	22
Activitatea 6.1.2 Elaborarea unui sistem informațional pentru domeniul TB	23
Activitatea 6.1.4 Instruirea periodică a personalului din cadrul Unității de Coordonare a PNRT	23
Activitatea 7.2.3 Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate. Realizarea studiului de cunoștințe, atitudini și practici (KAP)cu referire la tuberculoză (TB) în populația generală.....	23
Activitatea 3.3.4.2 Instruirea continuă a persoanelor din cadrul IMSP, ONG, etc. prin participare la programe interne de instruire (consiliere, metode, personal medical nou laborator HIV/ONG, etc.)	23
Activitatea 3.4.2.3 Dezvoltarea și susținerea formelor moderne de instruire la distanță, cu utilizarea platformelor și capacităților instituțiilor superioare de învățământ în medicină	24
Activitatea 6.3.1 Organizarea unei platforme de telemedicină și instruire online	24
Activitatea 6.3.1 Actualizarea periodică a curriculei de învățământ în conformitate cu normativele și instruirea continuă a personalului din diferite servicii implicate în răspunsul la TB, inclusiv și instruirea la distanță pe platforme digitale cu obținerea certificării.....	24
Activitatea 6.3.3 Organizarea întrunirilor și instruirilor la nivel central și teritorial cu participarea părților implicate în răspunsul la TB.....	25
Activitatea 6.3.5 Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc	25
Activitatea 2.4.4.5 Oferirea de asistență tehnică pentru organizarea furnizării de servicii integrate la nivelul sectorului neguvernamental.....	26

2.4.4.1 Elaborarea de acte normative privind integrarea serviciilor de tratament orientate către pacient (vaccinarea și tratamentul HV, prevenirea și tratamentul tuberculozei, tratamentul dependenței, serviciile de sănătate reproductivă, îngrijirea paliativă).....	26
2.4.2.5 Dezvoltarea modelului de creare a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din medicina primară(testarea index la HIV, HVC și B, sifilis screening la TB).....	26
2.4.2.6 Pilotarea modelului de susținere a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din asistența medicală primară în vederea extinderii testării la HIV, sifilis și hepatită.....	26
Pentru realizarea acestei activități, pe parcursul trimestrului II, 2022 a fost procurat echipament IT in valoare de 162,495.30 MDL.....	26
OBIECTIVUL 7: Consolidarea sistemului comunitar.....	26
Activitatea 6.5.4. Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB (granturi matching pentru OSC)	26
Activitatea 6.3.5. Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc (Consolidarea capacității organizaționale a OSC-urilor active în TB)	27
Activitatea 6.7.2. Dezvoltarea instrumentelor inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale.....	28
Activitatea 5.2.1. Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel național și local	28
Activitatea 5.2.2. Elaborarea, editarea și distribuirea materialelor educaționale și informative despre TB pentru grupurile cheie.....	29
Activitatea 5.2.3. Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale IEC, intervenții mass media, etc.)	29
Activitatea 6.5.3. Realizarea evaluării drepturilor comunitare și a genului (CRG) pentru a identifica barierele (financiare, stigmatice, drepturile omului, gen) ale populației cheie și vulnerabile la serviciile legate de TB; și estimarea dimensiunii populațiilor cheie.....	32
Activitatea 6.5.4. Implicarea organizațiilor societății civile în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB. Oferirea unui grant pentru servicii de asistență juridică și consultanță	32
GRANTUL C19RM	33
Activitatea 2.1.1. Accelerarea screeningului bidirecțional TB/COVID prin realizarea campaniilor de recuperare și intensificarea identificării cazurilor	33
Activitatea 2.1.3. Promovarea utilizării VST, prin implicarea societății civile	34
Pe parcursul anului 2022 rezultatele sunt după cum urmează:.....	35
Activitatea 3.1.1. Implicarea comunității în încurajarea vaccinării anti COVID-19.....	35
Activitatea 3.2.1. Activități de reînnoire a capacității IT și de conectivitate a ONG-urilor active în domeniul TB	38
Activitatea 3.3.1. Activități de reducere a stigmei aferente TB și COVID-19.....	38
ANEXE	43

Anexa 1. Statutul realizării activităților planificate.....	43
pentru anul 2022, domeniul TB.....	43
Anexa 2. Statutul realizării activităților planificate.....	50
pentru anul 2022, domeniul HIV.....	50
Anexa nr.3. Lista ONG_urilor care au contractat servicii de depistare țintită.....	55
Anexa nr.4. Lista ONGurilor care realizează activități de educare,.....	56
informare și intervenții în scop de creștere a aderenței la tratament anti TB.....	56
Anexa nr.5. Statutul realizării activităților planificate.....	57
pentru anul 2021, grantul C19RM, domeniul TB.....	57
Anexa 6. Lista ONG_urilor care au contractat servicii de depistare țintită, grantul C19RM.....	58
Anexa 7. Lista materialelor informative printate în cadrul campaniilor de informare și educare pe parcursul anului 2021 și cantitățile distribuite.....	59

ABREVIERI

ANP	administrația națională a penitenciarelor
AO	asociație obștească
APL	autoritate publică locală
BSB	bărbați care fac sex cu bărbați
CM	consiliu medical
DOT	tratament direct observat
EA	evenimente adverse
GTL	grup tehnic de lucru din cadrul consiliului național de coordonare a programelor naționale HIV și TB
IMSP	instituție medico-sanitară publică
IFP	institutul de ftiziopneumologie
HIV	virusul imunodeficienței umane
HCV	hepatita virală C
HVB	hepatita virală B
IBBS	studiul integrat bio-comportamental în grupurile cu risc sporit de infectare cu HIV
LS	lucrători ai sexului
M&E	monitorizare și evaluare
MDR-TB	tuberculoza multidrogrezistentă
MS	Ministerul Sănătății
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OSC	organizație a societății civile
ONG	organizație neguvernamentală
PAFA	persoane adulte fără adăpost
PCDI	persoane consumatoare de droguri injectabile
PN HIV	Programul Național de prevenire și control a infecției HIV
PNRT	Programul Național de Răspuns la Tuberculoză
PTH	persoane care trăiesc cu HIV
SIDA	sindromul imunodeficienței umane achiziționate

SOmSTR	studiu operațional Short, all-Oral Regimens For Rifampicin-resistant Tuberculosis
SPECTRUM	program utilizat pentru estimarea indicatorilor cheie aferenți HIV
SSSP	serviciul supravegherii de stat a sănătății publice
TARV	tratament antiretroviral
TB	tuberculoza
TG	transgender
VST	tratament video supravegheat

CONTEXT

Republica Moldova se numără printre cele 18 țări cu prioritate înaltă pentru controlul tuberculozei în Regiunea europeană a OMS și printre cele 30 de țări din lume cu povara înaltă a TB multidrorezistentă, TB fiind o prioritate de sănătate publică la nivel național. În 2017, incidența estimativă și mortalitatea prin TB au fost de 95 (a doua în regiunea europeană) și respectiv de 6,1 la 100.000 de locuitori, ambele cu o tendință de scădere de la mijlocul anilor 2000. În 2019, după datele PNRT, au fost înregistrate 2.865 de cazuri noi și recidive, cu o incidență totală de 71,7 la 100.000, o reducere de 5% față de 2018 și o reducere de 20% față de 2015.

Rezistența la medicamentele anti-TB este cea mai mare provocare și principalul obstacol în abordarea eficientă a epidemiei de TB din Moldova. Cele mai recente date (2019) raportează ponderea MDR-TB de 27% la pacienții nou diagnosticați și 56% la pacienții cu TB tratați anterior.

Abordările actuale ale răspunsului la TB au fost modelate prin conștientizarea crescândă a acțiunilor care trebuie întreprinse și depășirea barierelor recurente de la primul Program Național de TB din 1996. Accentul răspunsului național la TB s-a schimbat de la sprijinul de urgență a activităților de bază în domeniul TB (diagnostic și tratament, monitorizare și evaluare) la un răspuns din partea sistemelor de sănătate pentru a susține trecerea de la o abordare verticală la una mai integrată în sistemul de sănătate, de ex. implicarea asistenței medicale primare în detectarea cazurilor și monitorizarea tratamentului (din 2004), promovarea abordării centrate pe persoană (începând cu 2011) și consolidarea durabilității activităților realizate.

Autoritățile relevante și partenerii PNRT depun eforturi considerabile pentru a îmbunătăți depistarea activă a cazurilor și detectarea precoce a pacienților cu TB, aplicând toată diversitatea accesibilă de intervenții: radiografie toracică mobilă, utilizarea inteligenței artificiale, depistarea cazurilor de TB în comunități, etc și pentru a pune în aplicare un model eficient de îngrijire centrat pe persoană, care vizează îmbunătățirea rezultatelor tratamentului și o mai bună acceptabilitate și aderență la programele de tratament preventiv pentru TB.

Povara prin HIV în Moldova, este de asemenea printre cele mai mari din Europa, fiind pe locul doi după Ucraina. Instrumentul SPECTRUM estimează prevalența HIV în populația generală adultă de 0,6%. Cel mai recent număr estimat de PTH în Moldova este de 14.589¹. Conform statisticilor naționale, din 1987 până în prezent, pe ambele maluri ale râului Nistru au fost înregistrate cumulativ 13.656 persoane cu HIV, 4.437 cazuri de SIDA și 3.879 decese. Prevalența reajustată pe baza noilor date despre populație este de 310 la 100.000². În 2019, au fost înregistrate 922 de cazuri noi de HIV (cu 31% mai mult comparativ cu 2010) și 206 decese legate de SIDA, dintre care 21% persoane din grupul de vârstă 15-24 de ani.

Conform celor patru runde ale studiului bio-comportamental HIV și al celui mai recent Raport global de monitorizare a SIDA din 2019, Moldova continuă să se confrunte cu o epidemie HIV concentrată în trei populații cheie: persoanele care injectează droguri, bărbații care fac sex cu bărbați, lucrătorii sexuali și clienții/partenerii lor sexuali. IBBS din 2020 estimează următoarele dimensiuni pentru populațiile respective: 27.500 PCDI, 15.800 LS și 14.600 BSB. O analiză a tendințelor arată o epidemie globală în schimbare, de la transmiterea predominantă prin injectarea de droguri spre transmiterea către partenerii sexuali ai populațiilor cheie și o tendință în creștere în rândul BSB și a LS.

¹ SPECTRUM 2020

² Agenția Națională pentru Sănătate Publică 2020

Răspunsul la tuberculoză și HIV al țării se bazează pe programe naționale robuste, cu priorități bine stabilite și estimare de costuri pentru 2016-2020. În iunie 2020, Consiliul Național de Coordonare a aprobat programele naționale pentru TB și HIV pentru următorii cinci ani (2021-2025), care urmează să fie aprobate de Guvernul Republicii Moldova. Alocarea 2021-2023 din partea Fondului Global va fi implementată pentru a ajuta Moldova să elimine barierele existente, să sprijine realizarea obiectivelor stabilite și să mențină servicii calitative de tratament și prevenire pentru populațiile cheie afectate.

SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI MODULELE PROGRAMULUI

Scopul:

Scopul general al programului este de a reduce suferința umană și povara socioeconomică asociată cu TB și HIV SIDA în Moldova, de a contribui la crearea unui mediu favorabil și sisteme care să fie centrate pe persoane, sensibile la gen și bazate pe drepturile omului, pentru a crea un răspuns eficient și durabil la TB și HIV, prin (i) extinderea accesului la servicii eficiente și moderne de diagnostic, tratament și prevenire a TB (cu accent pe populațiile cheie) și (ii) reducerea decalajului în progresul către țintele 90-90-90: creșterea depistării precoce a HIV, asigurarea unei extinderi rapide a TARV și îmbunătățirea calității îngrijirilor HIV prin promovarea intervențiilor inovatoare de prevenire.

Obiectivele:

1. Asigurarea accesului universal la diagnosticarea și depistarea timpurie și calitativă a tuberculozei (cu accent pe TB DR/MDR) - prin utilizarea de teste rapide de diagnostic molecular, îmbunătățirea calității și acoperirii cu teste de sensibilitate la medicamente și promovarea depistării active a cazurilor (screening pentru TB în grupurile cu risc crescut);
2. Îmbunătățirea rezultatelor tratamentului pacienților cu TB prin implementarea schemelor de tratament modificate mai scurte și extinderea abordărilor centrate pe persoană, suportului integrat al pacienților și activităților de monitorizare;
3. Reducerea transmiterii TB prin extinderea tratamentului preventiv eficient și îmbunătățirea controlului infecției;
4. Creșterea depistării precoce a HIV, extinderea TARV și îmbunătățirea calității îngrijirilor HIV prin promovarea abordărilor inovatoare de testare, asigurarea accesului la TARV de calitate, implementarea modelelor diferențiate de tratament și îngrijire HIV/TARV centrate pe persoană și remedierea legăturilor slabe în continuumul îngrijirii HIV;
5. Prevenirea transmiterii HIV prin extinderea acoperirii populațiilor cheie cu intervenții inovatoare de prevenire, integrarea platformelor de servicii de sănătate la nivel comunitar și eliminarea dihotomiei dintre prevenirea HIV și continuitatea îngrijirilor HIV;
6. Consolidarea sistemului de sănătate;
7. Consolidarea sistemului comunitar;
8. Eliminarea barierelor legate de drepturile omului și de gen și atingerea obiectivului zero discriminare.

Module:

- (a) Îngrijirea și prevenirea TB;
- (b) MDR-TB;
- (c) Prevenirea cazurilor noi de HIV;
- (d) Servicii de testare diferențiată la HIV;
- (e) Profilaxia transmiterii materno-fetale a infecției HIV;
- (f) Tratament, îngrijire și suport;
- (g) Reducerea barierelor legate de drepturile omului în calea serviciilor HIV/TB;
- (h) Sistem de sănătate rezilient și durabil;
- (i) SSRD: Guvernarea și planificarea sectorului sănătății;
- (j) SSRD: Resurse umane pentru sănătate, inclusiv lucrătorii comunitari;
- (k) SSRD: Prestarea serviciilor integrate și îmbunătățirea calității;
- (l) RSSH: Sisteme de laborator;
- (m) SSRD: Sisteme informaționale de management al sănătății și M&E;
- (n) Managementul programului.

Grupul țintă/Beneficiari

Grupul țintă/Beneficiarii componenteii TB

- (a) Persoanele afectate de TB;
- (b) Persoanele cu TB aflate în tratament;
- (c) Persoanele din detenție;
- (d) Migranții și persoanele fără adăpost;
- (e) PTH
- (f) Lucrătorii medicali implicați în diagnosticarea, gestionarea cazurilor și tratamentul TB.

Grupul țintă/Beneficiarii componenteii HIV

- (a) Pacienții HIV/SIDA;
- (b) PTH;
- (c) Persoanele cu co-infecție HIV și TB;
- (d) Persoanele din detenție;
- (e) Populațiile cheie: persoanele care își injectează droguri, lucrătorii sexuali, bărbații care fac sex cu bărbați, persoanele transgender.

REZULTATELE IMPLEMENTĂRII ACTIVITĂȚILOR PE PARCURSUL PERIOADEI 01 IANUARIE – 31 DECEMBRIE 2022

Statutul realizării activităților planificate pentru anul 2022 este relatat în Anexa nr.1 pentru activitățile din domeniul TB și Anexa nr.2 pentru cele din domeniul HIV.

Descrierea procesului de implementare a activităților realizate și a rezultatelor obținute este redată în continuare.

OBIECTIVUL 1: Asigurarea accesului universal la diagnosticarea și depistarea timpurie și calitativă a tuberculozei (cu accent pe TB RR/MDR) - prin utilizarea testelor rapide de diagnostic molecular, îmbunătățirea calității și acoperirii cu teste de sensibilitate la medicamente și promovarea depistării active a cazurilor (screening pentru TB în grupurile cu risc crescut)

În scopul realizării obiectivului 1, au fost implementate mai multe activități, după cum urmează descris mai jos.

Activitatea 1.1.4 Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru TB, utilizând instalațiile radiologice mobile cu introducerea inteligenței artificiale

În conformitate cu planul de lucru, au fost procurate și transmise către IFP "Chiril Draganiuc" 6 softuri InferVision de inteligență artificială împreună cu echipamentele aferente. Echipamentele au fost instalate pe mașinile radiologice mobile din cadrul IFP "Chiril Draganiuc", ANP și spitalului de tuberculoză din or. Bender. Instruirile personalului care va implica în utilizarea softurilor menționate, dar și elaborarea cadrului normativ pentru utilizarea acestora sunt planificate pentru trimestrul I 2023.

Activitatea 1.1.5. Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie – PTH, PAFA, PCDI și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, cu suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate

Această activitate pe parcursul trimestrului IV, 2022 a fost realizată de către 10 organizații a societății civile active în domeniu (7 pe malul drept al r. Nistru și 3 pe malul stâng). Lista celor 10 ONGuri, valoarea contractelor și țintele stabilite pentru 2022 sunt relatate în Anexa nr. 3.

Rezultatele comune ale activităților de screening pe parcursul perioadei octombrie-decembrie 2022 și total pentru anul 2022 sunt redată în Tabelul nr.1.

Tabelul 1. Rezultatele activităților de screening pe parcursul perioadei octombrie-decembrie 2022 și total anul 2022

Indicator	Persoane cu dependență de droguri și/sau alcool	Șomeri, zilieri, persoane cu venituri mici	Migranți externi și interni	PAFA	PTH	Total trimestrul IV	Total trimestrul I	Total trimestrul II	Total trimestrul III	Total 2022
Număr persoane supuse screening-ului clinic	703	2 144	266	96	25	3 508	2 211	2 850	1 696	10 265
Număr persoane investigate radiologic	676	2 107	239	92	25	3 410	2 020	2 722	1 660	9 812
Număr persoane cu diagnostic prezumtiv de TB	25	49	6	19	1	115	72	103	63	353
Număr persoane cu diagnostic TB confirmat	5	11	1	7	2	27	26	31	12	96
Număr beneficiari diagnosticați cu TB care au început tratamentul anti TB	5	11	1	7	2	28	26	27	12	93
% depistare cazuri TB din cele investigate radiologic	0.8%	0.5%	0.4%	7.6%	8.0%	0.8%	1.3%	1.1%	0.7%	0.98%

După cum este relatat în Tabelul 1, în perioada octombrie – decembrie 2022, au fost examinate radiologic 3410 persoane din cadrul grupurilor cu vigilență sporită sau cu risc sporit de infectare cu TB și au fost confirmate 27 cazuri noi de TB, ceea ce constituie 0.8 %.

În perioada anului 2022 au fost investigate radiologic 9812 persoane și depistate 96 cazuri noi de TB, ceea ce constituie 0.98%.

OBIECTIVUL 2: Îmbunătățirea rezultatelor tratamentului pacienților cu DR TB prin implementarea schemelor de tratament modificate mai scurte și extinderea abordărilor centrate pe persoană, suportului integrat al pacienților și activităților de monitorizare

În cadrul acestui obiectiv au fost realizate mai multe activități, care sunt descrise în continuare.

Activitatea 3.1.5. Implementarea regimurilor noi de tratament orale scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină

Conform raportului IFP „Chiril Draganiuc”, pe parcursul perioadei octombrie-decembrie 2022 au fost realizate următoarele activități:

1. Monitorizarea lunară a pacienților din SO mSTR_R, mSTR_N_1, mSTR_N_2, care se află în tratament ambulator;
2. Organizarea suportului APL teritoriale în eventualitatea transportării pacienților social-vulnerabili la secția Consultativă IFP;
3. Verificarea per dosar a tuturor blaturilor conform ultimelor recomandări a Protocolului SO mSTR_R, mSTR_N_1, mSTR_N_2.
4. Întocmirea lunară a listei pacienților, care urmează să se prezinte pentru monitorizare planificată la IFP;
5. Realizarea tuturor recomandărilor urmare a vizitei de monitorizare realizată de experții Biroului European OMS (19.09.2022), inclusiv introducerea în sistemul REDCap mSTR a cazurilor incluse în SO;
6. Contactarea telefonică regulată cu personalul medical și non-medical, care realizează DOT/VST din teritorii, pentru a crește aderența la tratamentul antituberculos printre pacienții din SO mSTR_R, la fel și mSTR_N_1 și mSTR_N_2, care primesc tratament în ambulator;
7. Contactarea telefonică regulată cu pacienții din studiul operațional mSTR_R, mSTR_N_1, mSTR_N_2 care urmează tratament în ambulator pentru a identifica în mod activ evenimentele adverse apărute pe fondal de tratament și a monitorizării posttratament pînă la 12 luni de la finisarea tratamentului TB;
8. Informarea pacienților prin telefon despre rezultatele intermediare de laborator și rezultatele microbiologice obținute în cadrul monitorizărilor lunare;
9. Consultarea și instruirea regulată a personalului medical care realizează DOT și VST vizavi de regulile de administrare a medicației în cadrul studiului, despre responsabilitățile DOT/VST, necesitatea raportării EA la timp, modul de completare a documentației medicale aferente (fisa de tratament TB 01 și altele);

10. Întocmirea și completarea fișierului Excel mSTR “Subject screening and enrollement log” per fiecare caz cu TB DR pentru screening în studiu privind regimurile scurte de tratament modificate integral orale a TB R-R și la fel pentru includerea în tratament pe scheme scurte conform Protocolul Studiul Operațional. Datele pentru fiecare caz cu TB DR sunt verificate în baza de date SIME TB vizavi de rezultatele bacteriologice, TSM la preparate de linia II. Excelul este completat pentru toată perioada studiului;

11. Prezentarea tuturor cazurilor de TB DR la CM TB DR pentru a lua decizie vizavi de includerea în studiul operațional conform criteriilor de eligibilitate cu completarea . “Formular de screening pentru studiu”.

12. În scopul îmbunătățirii calității serviciilor medicale, precum și perfecționarea nivelului profesional al medicilor ftiziopneumologi din cadrul Clinicii Bender implicați în Studiu Național privind regimurile scurte de tratament modificate integral orale a tuberculozei RR, a fost repetată instruirea conform Protocolului Studiului Național cu privire la întocmirea și completarea formularelor necesare.

13. Discutarea cu membrii grupului de lucru SO PN din staționar despre pregătirea pachetului de documente aferente fiecărui pacient recrutat. Alinierea și verificarea corectitudinii întocmirii documentației SO.

14. Vizualizarea fișierului (lista cu toți pacienții supuși screening-ului și recrutați în studiu) și evaluarea per fiecare caz cu TB DR a formularelor de screening pentru pacienții înregistrați.

15. Explicarea și exersarea cu membrii grupului de lucru SO PN din staționar asupra introducerii informației în sistemul REDCap per fiecare caz cu TB DR inclus în SO mSTR_N_2.

16. Verificarea lunară în SIME TB a datelor privind pacienții cu rezultatul bacteriologic confirmat TB R-R și compararea cu datele din Formular screening de participare în studiu cu scopul de a asigura că toți pacienți cu TB R-R sunt selectați pentru tratament antituberculos pe scheme scurte.

Rezultate:

Cohorte	Perioada	Total screening, pacienți	Incluși în tratament pe scheme scurte conform protocolului	Finalizat	Refuz, deces, evenimente adverse	Continuă
mSTR_Cohorta Regională	15.09.2020 – 15.09.2021	228	111	93	18	0
mSTR_Cohorta Națională_1	16.09.2021 – 16.09.2022	172	102	31	10	61
mSTR_Cohorta Națională_1	19.09.2022- 21.12.2022	102	45			
TOTAL		502	258	124	28	61

Activitatea 3.3.1. Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare persoană afectată de TB și a familiei sale și acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament

Formatul realizării acestei activități pe parcursul anului 2022 a fost modificat urmare a ședinței de planificare desfășurată la 17 decembrie 2021, la Tiraspol, cu participarea autorităților publice locale, a coordonatorilor programului TB național și teritorial, reprezentanților Recipientului Principal și Subrecipientului.

Astfel, activitatea a fost realizată prin susținerea unei echipe multidisciplinare (coordonator activități de aderență la tratament, psiholog, asistent social) la nivelul Spitalului de Tuberculoză din or. Bender, instituția care coordonează programul teritorial TB și a asistenților DOT din cadrul fiecărui raion (8 asistenți).

În perioada de raportare, de către echipa multidisciplinară au fost înregistrate următoarele rezultate:

(i) Coordonatorul activităților de aderență la tratament

- Coordonarea activităților cu medicii ftiziatri din teritorii în vederea identificării persoanelor cu TB care necesită suport psiho-social;
- Monitorizarea lucrului asistenților DOT din 8 teritorii;
- Suport tehnic, monitorizarea și validarea indicatorilor stabiliți;
- Suport tehnic medicilor privind managementul tratamentului video-asistat;
- Coordonarea asigurării suportului motivațional și verificarea datelor primare din formularul TB-01 și sistemul informatic SIME TB;
- Elaborarea rapoartelor trimestriale și altor rapoarte solicitate.

(ii) Asistentul social

Pe parcursul perioadei de raportare a acordat suport la 30 persoane cu TB (7 cu TB sensibilă și 23 cu TB DR), inclusiv 19 în condiții de staționar și 11 în serviciul ambulator. Au fost realizate 154 consultații (42 în cadrul spitalului de tuberculoză din or. Bender, 19 în cadrul dispensarelor de tuberculoză raionale, 3 la domiciliul pacientului, 31 în cadrul diferitor instituții de stat și 59 la telefon (inclusiv cu medici, funcționari de stat etc) în vederea:

- restabilirii sau eliberării documentelor;
- primirii locuințelor oferite de stat;
- beneficierii de suport social;
- angajării în câmpul muncii;
- rezolvării unor probleme cu caracter medical, juridic, social;
- păstrarea drepturilor părintești.

În perioada octombrie-decembrie 2022 au fost inițiate 13 cazuri de planuri individuale de suport (11 în spitalul de tuberculoză și 2 din faza de tratament ambulator) și au fost rezolvate 29 cazuri de planuri individuale, 10 cazuri fiind închise dintre care: 6 datorită rezolvării problemelor identificate și finisării tratamentului, 3 pacienți au decedat și 1 a fost exclus din suport din cauza că pacientul nu este cooperant

și refuză colaborarea ulterioară. Durata de aflare în suport social a pacienților cu TB durează de la 3 la 12 luni, în dependență de complexitatea problemei.

Pe parcursul anului 2022 de asistență socială au beneficiat 43 persoane cu TB (11 cu tuberculoză sensibilă și 32 cu TB DR). Au fost închise dosarele a 23 persoane cu TB (9 cu tuberculoză sensibilă și 14 cu TB DR) dintre care 15 persoane au finisat tratamentul și le-a fost rezolvată problema identificată, 1 persoană - au fost rezolvate problemele identificate înainte de finisarea tratamentului, 1 pacient continuă tratamentul în penitenciar, 3 pacienți au refuzat colaborarea, 3 pacienți au decedat. Au fost realizate 500 consultații (149 în cadrul spitalului de tuberculoză din or. Bender, 49 în cadrul dispensarelor de tuberculoză raionale, 35 la domiciliu pacienților, 78 în instituțiile de stat, 189 telefonic (inclusiv cu medicii, funcționarii de stat).

(iii) Psihologul

Pe parcursul perioadei de raportare, de serviciile psihologului au beneficiat 32 persoane cu TB (3 cu TB sensibilă și 29 cu TB DR), inclusiv 31 în cadrul spitalului de tuberculoză și 1 aflată în tratament de ambulator.

Au fost realizate 272 consilieri pacienților, rudelor acestora și personalului medical din serviciul de ftiziopneumologie, inclusiv 253 în cadrul staționarului și 19 în cadrul dispensarelor raionale, inclusiv 16 la telefon. Consilierile au avut drept scop înlăturarea stresului și a îngrijorărilor legate de boală și crearea și menținerea aderenței la tratament. În acest sens au fost aplicate mai multe tehnici psihologice de lucru.

Au fost realizate 294 consilieri pacienților, rudelor acestora și personalului medical din serviciul de ftiziopneumologie, inclusiv 203 în cadrul staționarului și 91 în cadrul dispensarelor raionale, inclusiv 44 la telefon. Consilierile au avut drept scop înlăturarea stresului și a îngrijorărilor legate de boală și crearea și menținerea aderenței la tratament. În acest sens au fost aplicate mai multe tehnici psihologice de lucru.

Pe parcursul anului 2022 de serviciile psihologului au beneficiat 65 persoane cu TB (17 cu TB sensibilă și 48 cu TB DR), inclusiv 52 în cadrul spitalului de tuberculoză și 13 aflate în tratament de ambulator. Pe parcursul anului au fost realizate 956 consilieri (881 cu pacienți, 43 cu rudelor acestora și 32 cu personalul medical din serviciul de ftiziopneumologie).

Rezultatele activității asistenților DOT

În supravegherea asistenților DOT, pe parcursul trimestrului IV s-au aflat 148 pacienți, din 221 care se aflau în supravegherea serviciului de ftiziopneumologie pentru tratament ambulator din această regiune, ceea ce a constituit 67%. Pe parcursul perioadei de raportare au fost spitalizați 3 pacienți, au abandonat tratamentul 2 pacienți, au încheiat cu succes tratamentul 45 pacienți.

Pe parcursul anului 2022 s-au aflat 140 pacienți, din 216 care se aflau în supravegherea serviciului de ftiziopneumologie pentru tratament ambulator din această regiune, ceea ce a constituit 64,8%. Pe parcursul perioadei de raportare au fost spitalizați 3 pacienți. Au încheiat cu succes tratamentul 41 pacienți.

Dezagregarea indicatorilor poate fi urmărită în tabelul 3.

Tabelul 3. Indicatorii de rezultat a activității asistenților DOT pe parcursul trimestrului IV și total 2022.

Indicatori	TB sensibilă	TB DR	Total trimestrul IV	Total 2022
Numărul beneficiarilor în tratament ambulator acoperiți cu suport psiho-social pe parcursul perioadei de raportare	72	53	148	279
Numărul beneficiarilor care sunt aderenți la tratament (nu omit mai mult 3 doze lunar)	72	53	125	213
Numărul beneficiarilor care au întrerupt tratamentul	5	10	15	12
Numărul beneficiarilor care au decedat	0	0	0	3
Numărul beneficiarilor care au încheiat cu succes tratamentul în perioada de raportare	32	13	45	165

Din datele elucidate în tabelul de mai sus, menționăm că 84,5% din beneficiarii monitorizați de asistenții DOT au fost aderenți la tratament, 10% a constituit rata pacienților care au făcut întreruperi în tratament.

În cadrul acestei activități a continuat monitorizarea și evaluarea activităților serviciilor de ftiziopneumologie și a asistenților DOT de către specialistul din cadrul Spitalului de Tuberculoză din or. Bender, care pe parcursul trimestrului IV 2022 a realizat 7 vizite de monitorizare, iar pe toată perioada 2022 – 46 vizite.

Activitatea 3.3.2. Asigurarea suportului motivațional pacienților cu TB

Această activitate a fost realizată doar pentru beneficiarii din teritoriile de pe malul stâng a r. Nistru și pe parcursul anului 2022, a fost coordonată de către Spitalul de tuberculoză din or. Bender, ca instituție coordonatoare a programului TB teritorial.

Astfel, în scopul menținerii și îmbunătățirii aderenței la tratamentul antituberculos, persoanele cu TB din teritoriile din stânga Nistrului au beneficiat de un suport financiar în valoare de 934 MDL lunar, cu condiția administrării regulate a tratamentului și neadmiterea omiterii a mai mult de 3 doze pe parcursul unei luni. Listele pacienților sunt elaborate de medicul ftiziopneumolog și prezentate Spitalului de tuberculoză din or. Bender, care în colaborare cu pacientul respectiv, obținând acordul informat transferă banii pe un card bancar sau îi transmite prin intermediul serviciului poștal.

Numărul pacienților care au beneficiat de suport financiar în perioada ianuarie-decembrie 2022 este redat în Tabelul 4.

Tabelul 4. Numărul pacienților care au beneficiat de suport financiar motivațional în vederea menținerii aderenței la tratament, perioada ianuarie-decembrie 2022

Categorie pacienți	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Număr pacienți cu TB sensibilă, care au beneficiat de suport financiar	92	88	85	86	83	89	84	87	74	70	71	70
Număr pacienți cu TB DR, care au beneficiat de suport financiar	99	96	91	87	86	83	70	82	89	84	83	89
Număr pacienți cu TB, total, care au beneficiat de suport financiar	191	184	176	173	169	172	154	169	163	154	154	159
Număr pacienți cu TB sensibilă, care au omis mai mult de 3 doze și nu au beneficiat de suport financiar	9	9	9	7	10	6	8	5	8	6	6	4
Număr pacienți cu TB DR, care au omis mai mult de 3 doze și nu au beneficiat de suport financiar	12	13	16	12	14	12	16	12	8	7	7	10
Număr pacienți cu TB, total, care au omis mai mult de 3 doze și nu au beneficiat de suport financiar	21	22	25	19	24	18	24	17	16	13	13	14

Activitatea 3.3.3. Extinderea utilizării VST (tratamentului video supravegheat) la nivel național

Pe parcursul anului 2022, în vederea implementării activității date a fost realizat:

1) Procurarea telefoanelor mobile pentru persoanele înrolate în VST – 245 telefoane cu husă și sticlă de protecție în sumă totală de 504,295.75 MDL.

2) În parteneriat cu PNRT KNCV Foundation și co-finanțarea Biroului Regional al OMS pentru Europa, în perioada 27-28 septembrie 2022, a fost organizat în format hibrid un atelier regional de lucru "Atelier de lucru pentru țările Europei de Est și Asiei Centrale (EEAC) pe implementarea tehnologiilor de sporire a aderenței la tratamentul tuberculozei". Atelierul a adunat 60 specialiști, reprezentanți ai programelor naționale de răspuns la tuberculoză din 11 țări din regiunea Europei de Est și Asiei Centrale (44 cu prezență fizică și 16 cu participare în format online). Țările din regiune au putut face cunoștință cu modelul VST implementat cu succes în Moldova și prelua bunele practici de la echipa implementatoare în țară. Evenimentul a fost raportat în trimestrul III, 2022.

Activitatea 6.5.2. Asigurarea participării active a societății civile la răspunsul TB la toate etapele și realizarea activităților prin granturi mici pentru educare, informare, intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul pentru prevenirea recidivelor

Această activitate a continuat să fie realizată de către 6 organizații ale societății civile pe malul drept al r. Nistru prin implementarea activităților de educare, informare și intervenții în scop de creștere a aderenței la tratament. Lista ONGurilor implicate, numărul de persoane cu TB care au beneficiat de suport, țintele stabilite sunt redată în Anexa nr.4.

Pe parcursul perioadei ianuarie-decembrie 2022 au fost acoperite cu suport psiho-social 183 persoane, inclusiv 61 în perioada trimestrului IV 2022, rezultatele activităților fiind elucidate în tabelul 5.

Tabelul 5. Indicatorii de rezultat, urmare a realizării activităților de educare, informare și intervenții în scop de creștere a aderenței la tratament de către ONG

Indicatori	TB sensibilă	TB DR	Total trimestrul IV	Total 2022
Numărul beneficiarilor acoperiți suport psiho-social pe parcursul perioadei de raportare	39	22	61	183
Numărul beneficiarilor care sunt aderenți la tratament (nu omit mai mult 3 doze lunar)	38	21	59	176
Numărul beneficiarilor care au întrerupt tratamentul	1	1	2	7
Numărul beneficiarilor care au decedat	0	0	0	4
Numărul beneficiarilor care au încheiat cu succes tratamentul în perioada de raportare	17	7	24	117

Din datele elucidate în tabelul de mai sus, menționăm că pe perioada trimestrului III, 96,7% din beneficiarii acoperiți cu suport psiho-social de către organizațiile societății civile au fost aderenți la tratament, 3,3% a constituit rata abandonului.

Totodată, menționăm realizarea activităților de DOT pentru persoanele adulte fără adăpost din or. Chișinău de către un consultant angajat de către Centrul PAS. Astfel, pe parcursul anului 2022 au beneficiat de suport 183 pacienți, cu următoarele rezultate:

Aderenți la tratament – **176**

Au întrerupt tratamentul – **7**

Au încheiat cu succes tratamentul – **117**

Au decedat – **4** (*din alte cauze decât TB*).

Activitatea 6.6.1. Fortificarea răspunsului la TB în penitenciare, managementul cazurilor și suportul psihosocial persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității îngrijirilor, inclusiv prin implicarea OSC

Această activitate în conformitate cu decizia GTL din 19 februarie 2021 a fost realizată de către AO AFI. Activitatea a fost inițiată la 20 octombrie 2022. Valoarea bugetului pentru această activitate constituie 77,830.00 MDL.

În conformitate cu datele raportate de către AO AFI, rezultatele pentru perioada octombrie-decembrie 2022 sunt după cum urmează:

- 100% din persoanele cu TB din detenție au fost evaluate prin aplicarea chestionarului de evaluare psihologică inițială (74 persoane);
- 100% din persoanele cu TB eliberate din detenție au fost consiliate pre-eliberare (1 persoană);
- 91 consilieri psihologice (74 primare și 17 secundare) pentru asigurarea aderenței la tratament;
- 5 ședințe ale echipei multidisciplinare.

În perioada de raportare, 22 deținuți cu TB au finalizat tratamentul (21 cu TB sensibilă și 1 cu TB-DR), 1 deținut cu TB a fost eliberat din detenție în luna decembrie și a fost însoțit la medicul din sectorul pentru a continua tratamentul în condiții de ambulator.

Activitatea 7.2.3 Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate. Analiza retrospectivă a impactului ONG active în domeniul TB.

Activitatea a fost realizată pe parcursul trimestrului III 2022, raportul studiului poate fi găsit la următorul link: <http://pas.md/ro/PAS/Studies/Details/389> în limba română și <http://pas.md/en/PAS/Studies/Details/390> în limba engleză.

OBIECTIVUL 5: Creșterea depistării precoce a HIV, extinderea TARV și îmbunătățirea calității îngrijirilor HIV prin promovarea abordărilor inovatoare de testare, asigurarea accesului la TARV de calitate, implementarea modelelor diferențiate de tratament și îngrijire HIV/TARV centrate pe persoană și remedierea legăturilor slabe în continuumul îngrijirii HIV

Activitatea 2.4.1.1 Dezvoltarea și implementarea bazei normative care reglementează mecanismul de prestare a serviciilor, asigurând continuitatea între serviciile de prevenire, testare și tratament

În scopul realizării acestei activități, în temeiul deciziei GTL HIV din 28 august 2022 (minuta ședinței și lista consultanților se anexează) au fost contractați 3 specialiști (valoarea contractelor 15,499.35 MDL, 11,624.52 MDL și 11,624.52 MDL). În conformitate cu angajamentele contractuale a fost elaborat Algoritmul de continuitate de prestare a serviciilor de prevenire, testare și tratament a infecției HIV (anexat la raport).

Activitatea 2.4.1.3 Dezvoltarea actelor normative, care reglementează mecanismul de funcționare a cabinetelor TARV raionale

În cadrul acestei activități, pe parcursul trimestrului II, 2022 au fost elaborate:

- 1) Regulamentul cu privire la modul de organizare a Cabinetelor raionale/municipale de diagnostic și tratament a infecției HIV/SIDA;
- 2) Regulamentul cu privire la modul de organizare a Cabinetelor regionale ale de diagnostic și tratament a infecției HIV/SIDA.

Ambele regulamente au fost aprobate de către Ministerul Sănătății prin ordinul nr.486 din 20 mai 2022. Activitatea a fost raportată în trimestrul II, 2022.

Activitatea 2.4.2.4 Instruirea specialiștilor cabinetelor teritoriale

În cadrul acestei activități, în temeiul ordinului MS nr.583 din 15 iunie 2022 "Cu privire la organizarea atelierului de lucru pentru instruirea personalului medical și nemedical din Cabinetele raionale de diagnostic și tratament al infecției HIV/SIDA", în perioada 22-23 iunie 2022 a fost organizat un atelier de instruire. În cadrul atelierului au participat 27 specialiști – medici infecționiști, asistenți medicali, medici laboranți, psihologi din cadrul cabinetelor raionale recent activate. Activitatea a fost raportată în trimestrul II, 2022.

OBIECTIVUL 6: Consolidarea sistemului de sănătate

În scopul atingerii obiectivului respectiv, au fost realizate mai multe activități, după cum este descris în continuare.

Activitatea 3.2.2. Asigurarea actualizării Regulamentului privind managementul medicamentelor TB și sistemul de farmacovigilență pentru tratamentul pacienților cu TB

Pe parcursul trimestrului IV, Regulamentul privind managementul medicamentelor TB și sistemul de farmacovigilență pentru tratamentul pacienților cu TB a fost elaborat și remis către PNRT pentru examinare și promovare pentru aprobare (anexat la raport).

Activitatea 1.3.1.6 Crearea unui sistem de raportare pentru determinare a gravidelor HIV + și monitorizarea ulterioară a acestora, inclusiv o procedură de examinare a fiecărui caz de confirmare HIV la un copil

În scopul realizării acestei activități, în temeiul deciziei GTL HIV din 28 august 2022 (minuta ședinței și lista consultanților se anexează) au fost contractați 3 specialiști (valoarea contractelor 12,916.13 MDL pentru fiecare). În conformitate cu angajamentele contractuale a fost elaborat Algoritmul de continuitate de prestare a serviciilor de prevenire, testare și tratament a infecției HIV (anexat la raport).

Activitatea 3.2.1.1 Elaborarea unui sistem informațional pentru domeniul HIV

Pe parcursul perioadei de raportare, urmare a concursului realizat, fost selectat un consultant național (valoarea contractului EUR 17,000.00) care a inițiat procesul de elaborare a specificațiilor tehnice pentru sistemele informaționale SIME HIV/TB. Finalizarea sarcinii este estimată pentru finele trimestrului I 2023.

Activitatea 3.2.2.1 Evaluarea, revizuirea funcționalității și actualizarea structurii organizaționale M&E la toate nivelele.

Această activitate presupune participarea la instruirii și evenimente organizate la nivel internațional. Pe parcursul anului 2022 a fost susținută participarea dnei Angela Nagîț, șef secție tratament ARV din cadrul IMSP SDMC la cea de-a 24 Conferință Internațională SIDA care s-a desfășurat în perioada 29 iulie-2 august la Montreal, Canada (raportat în trimestrul III).

Activitatea 3.2.4.11 Cercetarea operativă pentru determinarea cazurilor de incidență recentă

Această activitate a fost realizată și respectiv raportată pe parcursul trimestrului III, 2022.

Activitatea 3.2.4.4 Implementarea studiului privind evaluarea numărului de persoane care utilizează droguri neinjectabile din numărul total de utilizatori de droguri

Pe parcursul perioadei de raportare a avut loc colectarea de date în patru localități: Chișinău, Bălți, Rîbnița și Tiraspol cu implicarea ONG-urilor care lucrează în domeniul prevenirii HIV cu grupurile cheie. Colectarea de date a fost încheiată în luna decembrie după care echipa națională a realizat analiza datelor cu implicarea și sub ghidarea consultantului internațional.

Pentru luna ianuarie 2023 este planificată vizita în țară a consultantului internațional și organizarea ședinței GTL HIV pentru obținerea de consens asupra datelor obținute privind estimarea consumatorilor de droguri neinjectabili.

Activitatea 6.1.1 Elaborarea PSO pentru consolidarea cadrului de M&E de către Departamentul de coordonare PNRT, inclusiv cu implicarea OSC

Pentru realizarea acestei sarcini, în temeiul deciziei GTL TB din 30 iunie 2022 a fost contractat un consultant național (valoarea contractului 25,832.25 MDL). Cadrul M&E va fi elaborat pe parcursul trimestrului I 2023.

Activitatea 6.1.2 Elaborarea unui sistem informațional pentru domeniul TB

Pe parcursul perioadei de raportare, urmare a concursului realizat, fost selectat un consultant național (valoarea contractului EUR 17,000.00) care a inițiat procesul de elaborare a specificațiilor tehnice pentru sistemele informaționale SIME HIV/TB. Finalizarea sarcinei este estimată pentru finele trimestrului I 2023.

Activitatea 6.1.4 Instruirea periodică a personalului din cadrul Unității de Coordonare a PNRT

În cadrul acestei activități, pe parcursul anului 2022 a fost asigurată participarea la:

- (i) Instruirea în regim online în perioada 13-15 și 20-21 iunie 2022 a 2 specialiști desemnați de către IFP cu genericul „Inovații în tratamentul și managementul tuberculozei rezistente la medicamente” organizată de Centrul Colaborativ OMS pentru Cercetare și Training în Managementul Tuberculozei multirezistente a Centrului de tuberculoză și boli pulmonare din cadrul Spitalului Universitar din Riga de Est (raportat trimestrul II, 2022).
- (ii) Congresul Internațional al Societății Respiratorii Europene (ERS), în perioada 4 - 6 septembrie 2022, Barcelona, Spania a 2 specialiști desemnați de către IFP (raportat trimestrul III, 2022).
- (iii) Instruirea internațională în perioada 17-22 octombrie 2022 a 2 specialiști desemnați de către IFP și Administrația Națională a Penitenciarelor cu tema „Consolidarea controlului tuberculozei în închisori, cu accent pe regimurile de tratament mai scurte” Baku, Azerbaidjan (certIFICATELE SE ANEXEAZĂ).

Activitatea 7.2.3 Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate. Realizarea studiului de cunoștințe, atitudini și practici (KAP) cu referire la tuberculoză (TB) în populația generală

Raportul studiului a fost finalizat pe parcursul trimestrului I, 2022 și poate fi găsit la acest link: <http://pas.md/ro/PAS/Studies/Details/361> . Prezentarea publică a acestuia a fost realizată la 24 martie 2022, în cadrul Conferinței Naționale dedicate Zilei Mondiale de Combatere a Tuberculozei sub egida Ministerului Sănătății cu implicarea organizațiilor societății civile și partenerii de dezvoltare cu sloganul „Investește pentru a pune capăt tuberculozei. Salvează vieți!”, organizată de Programul Național de Răspuns la Tuberculoză, Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".

Activitatea 3.3.4.2 Instruirea continuă a persoanelor din cadrul IMSP, ONG, etc. prin participare la programe interne de instruire (consiliere, metode, personal medical nou laborator HIV/ONG, etc.)

În perioada de raportare, la 8 iulie 2022 a fost organizat un curs de instruire pentru utilizarea testelor rapide de diagnostic HIV/Sifilis/HCV/HBsAg. În cadrul instruirii au participat 30 de persoane, lucrători sociali și medicali din cadrul organizațiilor societății civile active în domeniul TB și instituțiilor penitenciare (activitatea a fost raportată în trimestrul III, 2022).

Activitatea 3.4.2.2 Dezvoltarea și instituționalizarea platformelor educaționale electronice pentru persoanele care prestează servicii de prevenire, diagnostic și tratament

Activitatea 3.4.2.3 Dezvoltarea și susținerea formelor moderne de instruire la distanță, cu utilizarea platformelor și capacităților instituțiilor superioare de învățământ în medicină

Pentru realizarea activităților date, în conformitate cu solicitarea USMF "Nicolae Testemițanu", au fost elaborate necesitățile programatice și financiare necesare, aprobate ulterior. Realizarea propriu-zisă a activității este în proces și va fi finalizată pe parcursul trimestrului I, 2023.

Activitatea 6.3.1 Organizarea unei platforme de telemedicină și instruire online

Pe parcursul perioadei de raportare în cadrul IMSP IFP "Chiril Draganiuc" au fost desfășurate lucrări de reparație, suma totală a contractului constituind 405,043.84 MDL și a fost procurat echipamentul necesar dotării sălilor din cadrul spitalului de tuberculoză din Bender și IMSP IFP "Chiril Draganiuc" (valoarea contractului 140,766.66 MDL). Instalarea echipamentului va fi realizată pe parcursul trimestrului I, 2023.

Activitatea 6.3.1 Actualizarea periodică a curriculei de învățământ în conformitate cu normativele și instruirea continuă a personalului din diferite servicii implicate în răspunsul la TB, inclusiv și instruirea la distanță pe platforme digitale cu obținerea certificării

Această activitate se realizează de comun cu activitățile 3.4.2.2. și 3.4.2.3. descrise mai sus.

Activitatea 6.3.3 Organizarea întrunirilor și instruirilor la nivel central și teritorial cu participarea părților implicate în răspunsul la TB

În cadrul acestei activități au fost realizate mai multe evenimente:

- 1) La 15 februarie 2022, în temeiul Dispoziției Ministrului Sănătății nr.94-d din 7 februarie 2022, a fost organizat în format online un atelier de lucru cu genericul "Implicarea organizațiilor societății civile în realizarea activităților de răspuns la tuberculoză pe parcursul anului 2021: realizări, impedimente, perspective". La acest atelier au participat – 285 persoane, reprezentanți ai Ministerului Sănătății, PNRT, IFP "Chiril Draganiuc", ANSP, CNAM, medicinei primare, serviciului ftiziopneumologic, UCIMP, Centrului PAS, organizațiilor societății civile active în domeniul TB.
- 2) La 8 și 10 februarie 2022, în baza Dispoziției Ministrului Sănătății nr. 89-d din 3 februarie 2022, au fost organizate în format online două cursuri de instruire cu durata de o zi pentru medicii ftiziopneumologi cu tematica "Tuberculoza și Covid-19". La cursuri au participat circa 80 și 60 persoane respectiv.
- 3) Seminarul zonal cu genericul „Situația epidemiologică prin tuberculoză în Republica Moldova în anul 2021 și 5 luni ale anului 2022”, realizat la 16 iunie 2022, în temeiul ordinului MS nr.492-d din 6 iunie 2022 "Cu privire la desfășurarea Seminarului zonal" de către Programul Național de Răspuns la Tuberculoză și IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”. În cadrul seminarului au participat 168 specialiști – medici ftiziopneumologi, laboranți, medici de familie, epidemiologi, colaboratori ai Catedrei de ftiziopneumologie a USMF "Nicolae Testemițanu,, reprezentanți ai societății civile active în domeniul TB.
- 4) Instruirea formatorilor (medici radiologi și ftiziopneumologi) de către o echipă de specialiști internaționali în utilizarea sistemului FUJIFILM FDR XAIR realizată la 16 iunie 2022 în cadrul Laboratorului Național de Referință la Tuberculoză, IFP "Chiril Draganiuc".
- 5) Instruirea formatorilor (medici radiologi și ftiziopneumologi din sistemul medical civil și penitenciar) în utilizarea softurilor de inteligență artificială. La instruire au participat 14 specialiști .

Activitatea 6.3.5 Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc

În cadrul acestei activități a fost realizat:

1. Participarea la Congresul Internațional al Societății Respiratorii Europene (ERS), în perioada 4 - 6 septembrie 2022, Barcelona, Spania.
2. Participarea la cea de-a 6-a Conferință internațională privind controlul integrat al tuberculozei „Cele mai bune practici pentru lichidarea epidemiei tuberculozei în Asia Centrală” în perioada 22-23 septembrie 2022, Almata Kazakhstan.
3. Ședința comună cu ONG-lor active în domeniul TB și reprezentanții PNRT privind totalurile activității pe parcursul anului 2022 și planurile pentru 2023, desfășurată la 6 decembrie 2022, Chișinău. La eveniment au participat 25 persoane

(reprezentanți ai PNRT, UCIMP, Centrului PAS, ONG-urilor active în domeniul TB (lista și agenda se anexează).

Activitatea 2.4.4.5 Oferirea de asistență tehnică pentru organizarea furnizării de servicii integrate la nivelul sectorului neguvernamental

La solicitarea PN HIV, această activitate a fost comasată cu activitatea

2.4.4.1 Elaborarea de acte normative privind integrarea serviciilor de tratament orientate către pacient (vaccinarea și tratamentul HV, prevenirea și tratamentul tuberculozei, tratamentul dependenței, serviciile de sănătate reproductivă, îngrijirea paliativă)

În vederea elaborării unui cadru regulatoriu unic care să conțină elementele necesare integrării serviciilor de prevenire, diagnostic, tratament, îngrijire, dependență de droguri, sănătate reproductivă etc atât la nivelul instituțiilor medicale, cât și la nivelul organizațiilor neguvernamentale, în perioada de raportare a fost inițiată procedura de contractare a specialiștilor aprobați la GTL HIV în cadrul ședinței din 28 august 2022.

2.4.2.5 Dezvoltarea modelului de creare a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din medicina primară (testarea index la HIV, HVC și B, sifilis screening la TB)

În scopul realizării acestei activități, în temeiul deciziei GTL HIV din 28 august 2022 (minuta ședinței și lista consultanților se anexează) au fost contractați 2 specialiști (valoarea contractelor 12,916.13 MDL pentru fiecare). Conform angajamentelor contractuale, pe parcursul trimestrului IV a fost elaborat Regulamentul cu privire la organizarea testării HIV, HCV și HBV, sifilis, screening la TB în cadrul instituțiilor medicale (anexat la raport).

2.4.2.6 Pilotarea modelului de susținere a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din asistența medicală primară în vederea extinderii testării la HIV, sifilis și hepatită

Pentru realizarea acestei activități, pe parcursul trimestrului II, 2022 a fost procurat echipament IT în valoare de 162,495.30 MDL.

OBIECTIVUL 7: Consolidarea sistemului comunitar

Activitatea 6.5.4. Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB (granturi matching pentru OSC)

În perioada de raportare nu a parvenit nici o solicitare de finanțare, respectiv apelul va fi lansat în mod repetat.

Activitatea 6.3.5. Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc (Consolidarea capacității organizaționale a OSC-urilor active în TB)

În cadrul acestei activități a fost realizat:

- 1) Instruirea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale active în domeniul TB în vederea testării la HIV utilizând teste rapide la 24 februarie 2022.
- 2) La 14 aprilie 2022, în comun cu Recipientul Principal a fost organizată o ședință cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale active în domeniul TB și HIV în vederea capacitării privind cerințele de raportare, procurare, contractare în cadrul realizării grantului TB/HIV. La ședință au participat 41 persoane (agenda și lista participanților se anexează).
- 3) La 30 iunie 2022, în comun cu Recipientul Principal a fost organizată o masa rotundă cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale active în domeniul TB în cadrul căreia au fost discutate rezultatele realizării activităților de către organizațiile neguvernamentale la mijloc de termen de implementare a grantului FG, realizările înregistrate, provocările și soluțiile de înlăturare a acestora. La masa rotundă au participat 13 persoane (lista participanților se anexează).
- 4) O serie de sesiuni de instruire și schimb de experiență între membrii Platformei ONG-urilor active în domeniul TB în perioada 11-13 august 2022.

Activitatea 6.5.4 Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB

În cadrul acestei activități a fost realizat:

1) Elaborarea metodologiei pentru ONG-uri pentru asistență juridică

Această activitate a fost realizată de către IDOM. Metodologia elaborată se anexează.

2) Sprijin pentru activitatea Platformei TB

Pe parcursul trimestrului IV 2022 au fost realizate 4 ședințe online ale Platformei TB. Minutele ședințelor care includ agenda ședințelor și lista participanților se anexează.

Alte activități realizate pe parcursul trimestrului IV includ:

- 1) Conferința TB și DO din 30 noiembrie 2022, realizată cu suportul APL Bălți și PAS, în incinta Primăriei municipiului Bălți pentru 28 participanți (Agenda și lista de participanți se anexează);
- 2) Sesiune de instruire și schimb de experiență din 27 decembrie 2022, în incinta AO AFI Chișinău pentru 16 participanți (Agenda și lista de participanți se anexează).

În perioada anului 2022 au fost desfășurate online 15 ședințe ale platformei și realizate următoarele activități:

- 1) Co-organizarea și co-moderarea Conferinței Naționale dedicate Zilei Mondiale de luptă cu TB (eveniment online, MS, PNRT);
- 2) Sesiune de instruire dedicată barierelor privind implicarea comunitară, drepturile omului și nivelurile de stigmă asociată TB în Republica Moldova, pe data de 30 martie 2022 (eveniment online, MS, PNRT);
- 3) Sesiuni de instruire și schimb de experiență din 11-13 august 2022, realizată cu suportul PAS, în incinta Odiseu (Vadul-lui-Vodă) pentru 25;
- 4) Sesiune de instruire și schimb de experiență din 22 septembrie 2022, realizată cu suportul AO Speranța Terrei, în incinta Speranța Terrei (Bălți) pentru 22 de participanți;
- 5) Conferința TB și DO din 30 noiembrie 2022, realizată cu suportul APL Bălți și PAS, în incinta Primăriei municipiului Bălți pentru 28 participanți;
- 6) Sesiune de instruire și schimb de experiență din 27 decembrie 2022, în incinta AO AFI Chișinău pentru 16 participanți.

OBIECTIVUL 8: Eliminarea barierelor legate de drepturile omului și de gen și atingerea obiectivului zero discriminare

Activitatea 6.7.2. Dezvoltarea instrumentelor inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale

În vederea realizării activității date, pe parcursul trimestrului III 2022, a fost finalizat și semnat contractul cu compania care urmează să ajusteze modulul CLM (community led monitoring) din platforma I LIKE VST prin intermediul căruia se va realiza monitorizarea comunitară (valoarea contractului constituie 17,700.00 EUR). Partea web cu noile funcționalități a fost prezentată și testată de către specialistul IT al Centrului PAS, după care urmează actualizarea părții mobile a platformei. Activitatea va fi finalizată pe parcursul trimestrului I 2023, după care va fi posibilă implementarea intervenției propriu-zise.

Activitatea 5.2.1. Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel național și local

În cadrul acestei activități, pe parcursul perioadei de raportare, a fost realizate mai multe subactivități:

- 1) *Mobilizarea comunității și implicarea autorităților publice locale în răspunsul la tuberculoză la nivel comunitar.*

În vederea realizării aceste activități, în perioada 01 martie-10 aprilie 2022, 10 primării (s. Ruseștii Noi, r. Ialoveni; s. Manta r. Cahul; s. Sipoteni, r. Călărași; s. Chirsova r. Comrat; s. Dubăsarii Vechi, r. Criuleni; s. Brînzeni, r. Edineț; s. Sărata Galbenă, r. Hîncești; s. Chipeșca, r. Șoldănești; s. Bădiceni, r. Soroca; s. Negureni, r. Telenești) selectate de către PNRT au realizat diverse activități și evenimente cu genericul "Tuberculoza n-a dispărut, susțineți persoanele afectate de tuberculoză!" prin mobilizarea comunității. La finele perioadei menționate, o echipă de specialiști au evaluat activitățile și evenimentele desfășurate și au selectat 3 primării care au realizat cele mai reușite, creative și interesante activități. Acestea au fost premiate cu seturi de echipament IT. Pentru prezentarea rezultatelor și impactului activitățile realizate, la 15 aprilie 2022 a fost

organizată o ședință de totalizare și premiere la care au fost invitați reprezentanți ai celor 10 primării implicate.

2) *Organizarea conferinței naționale în cadrul IMSP IFP "Chiril Draganiuc" dedicată zilei mondiale de luptă cu Tuberculoza – 24 martie.*

Această activitate a fost realizată la 24 martie 2022 cu sloganul „Investește pentru a pune capăt tuberculozei. Salvează vieți!” cu participarea Președintelui Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie, președinte a mișcării parlamentare TB CAUCUS Moldova, reprezentanților Ministerului Sănătății, a OMS/Moldova, Recipientului Principal, Centrului PAS și a Platformei TB.

3) *Evaluarea situației la nivel teritorial și a posibilității de integrare a ONG-urilor în activitățile.*

Această subactivitate este gestionată de Platforma ONG active în domeniul TB și pentru realizarea ei, pe parcursul perioadei de raportare a fost selectat un consultant național care a elaborat un draft a raportului de evaluare. Consultarea și finalizarea acestuia se va realiza pe parcursul trimestrului I, 2023.

Activitatea 5.2.2. Elaborarea, editarea și distribuirea materialelor educaționale și informative despre TB pentru grupurile cheie

În vederea realizării activității date au fost editate și distribuite 27 tipuri de materiale informative. Lista acestora cu cantitatea și distribuirea pe parcursul anului 2022 este prezentată în Anexa nr.7.

Activitatea 5.2.3. Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale IEC, intervenții mass media, etc.)

În cadrul acestei activități a fost realizat:

1. Difuzarea materialelor video privind Tuberculoza

(i) Pe parcursul trimestrului II 2022

Spoturile video:

1. Bolnavii de tuberculoza, care urmează tratamentul, nu prezintă pericol pentru cei din jur, durata 40 secunde, difuzat în limbile română și rusă;
2. Copiii persoanelor bolnave de tuberculoză, care urmează tratamentul, nu sunt un pericol, durata 40 secunde, difuzat în limbile română și rusă;
3. Cum se transmite tuberculoza (Info grafic), durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă;
4. Simptomele TB la maturi, durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă.

Canalele TV unde au fost difuzate: Prime, Pro TV, Jurnal Moldova 1. Durata totală de difuzare 261 minute și 20 secunde.

Spoturile audio:

1. Dialog simptome, durata 40 secunde în limba română și 35 secunde în limba rusă;
2. Cum se transmite tuberculoza, durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă. Posturile de radio la care au fost difuzate: Radio Moldova, Radio Plai, Radio Noroc, HIT FM. Durata totală de difuzare 196 minute.

Perioada de difuzare video și audio: 14 zile calendaristice consecutive, 18 minute, 40 secunde zilnic (4 minute, 40 secunde per post TV) și 13 minute 20 secunde (3 minute,

30 secunde per post radio); 50% din durata de difuzare între orele 06.00 – 9.00 și 50% din durata de difuzare între orele 19.00 – 23.00.

(ii) Pe parcursul trimestrului IV, 2022

Spoturile video:

1. Visul , durata 45 secunde, difuzat în limbile română și rusă;
2. Cum se transmite tuberculoza (Info grafic), durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă;
3. Simptomele TB la maturi, durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă.
4. Simptomele TB la copii, durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă.

Canalele TV unde au fost difuzate: Prime, Publika TV, Jurnal TV, Canal 2. Durata totală de difuzare 224 minute

Spoturile audio:

1. Dialog simptome, durata 40 secunde în limba română și 35 secunde în limba rusă;
2. Cum se transmite tuberculoza, durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă.

Posturile de radio la care au fost difuzate: Retro FM, Hit FM, Auto radio, Novoe radio. Durata totală de difuzare 196 minute.

Perioada de difuzare video și audio: 14 zile calendaristice, 50% din durata de difuzare între orele 06.00 – 9.00 și 50% între orele 19.00 – 23.00.

2. Realizarea campaniei de informare de primăvară cu genericul „Investește pentru a pune capăt tuberculozei. Salvează vieți!”

1) Colaboratorii IFP "Chiril Draganiuc" și reprezentanții Programului Național de răspuns la TB au organizat Conferința Națională dedicată Zilei Mondiale de Combatere a Tuberculozei sub egida Ministerului Sănătății cu implicarea organizațiilor societății civile și partenerilor de dezvoltare .

2) Echipa Centrului PAS, la fel, s-a alăturat campaniei StopTBPartnership de a spori investițiile în acest domeniu prin distribuirea informațiilor privind importanța investițiilor și asigurării sustenabilității serviciilor TB, dar și a înlăturării barierelor de accesare a serviciilor (participare la Conferința Națională, ateliere de lucru, webinare tematice, activități de lobby și advocacy etc).

3) Avînd în vedere contextul regional legat de războiul din Ucraina și fluxul mare de refugiați în țară plasați în centre aglomerate, în contextul prevenirii TB și asigurării accesului la servicii specializate TB, pentru refugiați, în colaborare cu PNRT a fost elaborat un material informativ în limbile engleză și ucraineană.

4) Implicarea voluntarilor – studenților Colegiilor de Medicină din orașele Chișinău, Bălți, Orhei, Cahul și Ungheni în activități de informare și promovare a informațiilor corecte despre TB în cadrul Campaniei de informare „Tuberculoza nu a dispărut, susțineți persoanele afectate de tuberculoză” cu prilejul zilei de 24 martie – Ziua Mondială de combatere a Tuberculozei. Au fost distribuite materiale informaționale despre TB în rândul diverselor grupuri ale populației, inclusiv și în rândul refugiaților din Ucraina.

4.1 La 26 martie 2022, echipa de voluntari ai Centrului de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” a vizitat Centrul de triere al refugiaților „Patria

Lukoil” și a informat refugiații despre tuberculoză. [Voluntarii CEMF „Raisa Pacalo” în prevenirea tuberculozei :: Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”](#)

4.2 Echipa de voluntari, din cadrul IP Colegiul de Medicină Ungheni a realizat activitatea de informare a refugiaților plasați la Centrul temporar de refugiați în mun. Ungheni.

4.3 Voluntarii din cadrul Colegiului de Medicina din Bălți, au distribuit materiale informaționale despre tuberculoză în rândul populației municipiului Bălți. Concomitent, au realizat un sondaj pentru a depista cât de informată este populația municipiului despre tuberculoză. În studiu au participat 118 locuitori ai mun. Bălți cu vârsta cuprinsă între 15 și 75 ani. În urma sondajului s-a constatat că:

- majoritatea intervievaților (89,9%) cunosc ce este tuberculoza;
- 78% - cunosc căile de transmitere a tuberculozei;
- 69,5% - cunosc manifestările clinice ale tuberculozei;
- 93,2% - consideră, că tuberculoza este o boală gravă;
- 79,7% - cunosc, că tuberculoza poate fi tratată;
- 51,7% - cunosc, că tuberculoza în țara noastră se tratează gratuit;
- 50,8% - dețin informații despre vaccinul BCG;
- 61,9% - au frică să comunice cu persoanele bolnave de tuberculoză.

4.4 Studenții voluntari din cadrul I.P. Colegiul de Medicină Cahul, cu prilejul zilei de 24 martie – Ziua Mondială de combatere a Tuberculozei, au participat activ în cadrul unei conferințe cu genericul: ”Cel mai bun de a face față tuberculozei este să fim informați și să informăm pe alții în legătură cu ea”. [Ziua internațională de combatere a tuberculozei | Colegiul de Medicină Cahul \(educ.md\)](#)

De asemenea, în cadrul Campaniei de informare, la data de 30 martie 2022 au distribuit materialele informaționale despre TB în rândul refugiaților din Ucraina, cazați în Sanatoriul ”Nufărul alb” și căminul Universității de Stat ”B.P. Hajdeu” din Cahul.

5) Asociațiile obștești active în domeniul TB au organizat un șir de activități:

5.1. În cadrul campaniei de informare de primăvară cu genericul „Investește pentru a pune capăt tuberculozei. Salvează vieți!”

Nr. d/o	ONG	Activități
1	SMIT	i) co-organizarea și co-moderarea Conferinței Naționale dedicate Zilei Mondiale de luptă cu TB, desfășurată cu sloganul Investește în TB. Salvează Vieți!, la 24 martie 2022, sub egida MS; ii) Sesiune de instruire dedicată barierelor privind implicarea comunitară, drepturile omului și nivelurile de stigmă asociată TB în Republica Moldova, la 30 martie 2022.
2	AO Centrul de Asistență Socială “Casa Speranțelor”	i) în raionul Soroca au fost organizate campanii informaționale și distribuite materiale informative despre TB. ii) au fost elaborate pliante informative despre simptomele tuberculozei, cu datele de contact ale serviciilor ftziopneumologice pentru toate raioanele acoperite de proiect ,

		<p>care au fost amplasate în Centrele de plasament pentru refugiați și locurile publice din aceste raioane.</p> <p>iii) în ziua de 23 martie, către Ziua Mondială de combatere a tuberculozei, a fost elaborat și difuzat pe canalul televiziunii locale Sor-TV un reportaj despre TB, simptome, incidența bolii și activitățile întreprinse în cadrul proiectului.</p> <p>https://news.sortv.md/index.php/social-ev/1143-tuberculoza-poate-fi-tratat?fbclid=IwAR21OCUN7V-Q9SI9DtyqNz49pI5ONJP43WaAWveqo9quYEAqMgESB6e5nU</p>
--	--	--

Activitatea 6.5.3. Realizarea evaluării drepturilor comunitare și a genului (CRG) pentru a identifica barierele (financiare, stigmatice, drepturile omului, gen) ale populației cheie și vulnerabile la serviciile legate de TB; și estimarea dimensiunii populațiilor cheie

Activitatea menționată a fost realizată în conformitate cu prevederile contractuale cu consorțiul Societatea Moldovei împotriva Tuberculozei - SMIT și Institutul pentru Drepturile Omului -IDOM (valoarea activității 255,680 MDL). Pe parcursul trimestrului IV, 2022 raportul a fost finalizat conform recomandărilor partenerilor în domeniu și acesta poate fi găsit la următorul link: <http://pas.md/ro/PAS/Studies/Details/395>.

Activitatea 6.5.4. Implicarea organizațiilor societății civile în reducerea barierele și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB. Oferirea unui grant pentru servicii de asistență juridică și consultanță

Activitatea dată este implementată de Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova. Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate următoarele activități:

- 1) La data de 27.10.2022 avocații IDOM au efectuat o deplasare la IMSP Spitalul de ftziopulmonologie Vorniceni pentru consultarea beneficiarilor. În acest sens, IDOM a contribuit în continuare la promovarea și protecția drepturilor persoanelor cu tuberculoză și asigurarea accesului acestora la asistența juridică;
- 2) La data de 08.11.2022, în baza înțelegerii dintre IDOM și administrația instituției medicale Institutul de Ftziopulmonologie „Chiril Draganiuc” (privind colaborarea prin oferirea serviciilor juridice de către IDOM pentru pacienții afectați de tuberculoză), de către avocații IDOM a fost efectuată o vizită la această instituție pentru consultarea beneficiarilor de proiect;
- 3) La data de 08.12.2022-09.12.2022, IDOM a organizat la Vadul lui Vodă (complexul turistic Odiseu) un Curs de instruire pentru parajuriști cu genericul „Consolidarea capacităților para-juriștilor pentru prestarea serviciilor de suport juridic pacienților cu tuberculoză și membrilor familiilor acestora”. Evenimentul a fost moderat de 6 facilitatori (în calitate de formatori au fost Vanu Jereghi - Director Executiv IDOM, Pavel Rucșineanu - AO SMIT, Svetlana Doltu –Director AFI; Diana Condrațchi de la PNCT, Andrei Lungu și Valerian Mămăligă - Avocați IDOM) iar la

eveniment au participat un număr de 16 para-juriști cât și reprezentantul Uniunii pentru Echitate și Sănătate or. Bălți;

- 4) La data de 26.12.2022, IDOM a organizat o masă rotundă cu reprezentanți ai Instituției Publice CSR „Renașterea”⁶ privind consolidarea eforturilor de îmbunătățire a managementului în domeniul tuberculozei inclusiv de informare și prevenire a încălcărilor drepturilor omului și promovarea incluziunii persoanelor cu tuberculoză. Participanții la masa rotundă erau reprezentanți ai CSR inclusiv lucrători sociali și medicali ai Centrului;
- 5) Oferirea consultațiilor gratuite și asistență juridică de la avocații care activau de luni până vineri, în intervalul orelor 09.00 - 17.00, la numerele de tel.fix: + (373) 22 838 408; + (373) 22 838 409, inclusiv la numerele de telefoane mobile ale avocaților chiar și după programul de lucru, inclusiv în weekend;
- 6) Oferirea răspunsurilor la mesajele parvenite pe adresa de e-mail: info@idom.md și pe messenger: m.me/drepturileomuluiMoldova ;
- 7) Distribuirea pliantelor de informare în instituții medicale de profil cât și organizațiilor societății civile din domeniu;
- 8) În perioada 01 octombrie 2022 – 31 decembrie 2022, avocații IDOM au consultat telefonic un număr total de 15 cazuri, pe diverse probleme invocate:
 - dreptul la confidențialitatea datelor cu caracter medical – 1 caz,
 - dreptul la îmbunătățirea condițiilor de trai -2 cazuri
 - dreptul de acces la informație – 3 cazuri,
 - dreptului familial – 1 caz,
 - dreptul la asistență socială -1 caz,
 - dreptul la asistență medicală – 5 cazuri,
 - dreptul de proprietate – 1 caz,
 - dreptul muncii -1 caz.
- 9) Avocații IDOM au analizat cadrul legal național și internațional în scopul identificării și operării propunerilor de modificare și ajustare a legilor, actelor normative subordonate legii, cât și a practicilor care conduc la violări în domeniu TB;
- 10) Elaborarea ghidului/mecanismului de referire a persoanelor cu TB și membrilor familiei lor către servicii de asistență juridică (anexat la raport).

GRANTUL C19RM

Statutul realizării activităților planificate din sursele grantului C19RM pentru trimestrul IV, 2022 este redat în Anexa nr.6, iar descrierea activităților implementate și a rezultatelor înregistrate este redată mai jos.

Activitatea 2.1.1. Accelerarea screeningului bidirecțional TB/COVID prin realizarea campaniilor de recuperare și intensificarea identificării cazurilor

În cadrul acestei activități, în conformitate cu decizia GTL TB din 21 ianuarie 2022 au fost contractate 8 organizații ale societății civile active în domeniu (5 pe malul drept al r. Nistru și 3 pe malul stâng). Teritoriile planificate pentru acoperire, numărul beneficiarilor estimați pentru acoperire pe parcursul anului 2022 sunt relatate în anexa nr. 7.

Rezultatele activităților de screening pe parcursul perioadei octombrie-decembrie 2022 și anual sunt redată în tabelul 6.

După cum este relatat în tabelul 6, în perioada octombrie-decembrie 2022, au fost examinate radiologic 2523 persoane din cadrul grupurilor cu vigilență sporită sau cu risc sporit de infectare cu TB și au fost confirmate 18 cazuri noi de TB, ceea ce constituie 0,7% din totalul celor investigați pe parcursul trimestrului IV. Pe parcursul anului 2022 au fost investigate radiologic 11,384 persoane și depistate 76 cazuri noi, ceea ce constituie 0,7%.

Tabelul 6. Rezultatele activităților de screening pe parcursul perioadei octombrie-decembrie 2022 și total anul 2022, realizate de ONG

Indicator	Persoane cu dependență de droguri și/sau alcool	Șomeri, zilieri, persoane cu venituri mici	Persoanele, din grupurile social-defavorizate, care au contactat cu pacienții de tuberculoză pulmonară	Migranți externi și interni	PAFA	PTH	Total trimestrul IV	Total trimestrul I	Total trimestrul II	Total trimestrul III	Total 2022
Număr persoane investigate radiologic	299	1611	337	140	126	10	2523	1860	4850	2151	11384
Număr persoane cu diagnostic TB confirmat	1	8	2	0	6	1	18	14	22	22	76
% depistare cazuri TB din cele investigate radiologic	0,3%	0,5%	0,6%	0	4,7%	10%	0,7%	0,8%	0,5%	1,0%	0,7%

Activitatea 2.1.3. Promovarea utilizării VST, prin implicarea societății civile

În vederea realizării acestei activități au fost abordate două modalități de implementare:

1. Pentru malul drept – a continuat activitatea celor 4 specialiști (2 coordonatori și 2 asistenți VST) contractați începând cu 1 aprilie 2022.

Astfel, în perioada trimestrului IV, 2022, pe malul drept au fost realizate următoarele activități:

1) A fost oferită instruire continuă personalului medical implicat în prestarea tratamentului video-asistat în 25 cabinete din raioanele și municipiile de pe malul drept al Republicii Moldova pentru oferirea tratamentului VST persoanelor cu tuberculoză eligibile.

2) Au fost instruiți inițial 65 pacienți înrolați în VST pe parcursul acestui trimestru.

3) În total au fost acoperiți cu servicii VST 210 persoane cu TB în tratament. Dintre cei noi înrolați în trimestrul de raportare și cel precedent, 84 au continuat tratamentul

utilizând VST primele 60 zile de la înrolare, 71 din ei au înregistrat rata de aderență mai mare de 90%.

Pe parcursul anului 2022 rezultatele sunt după cum urmează:

- 1) A fost oferită instruire continuă personalului medical implicat în prestarea tratamentului video-asistat în 25 cabinete din raioanele și municipiile de pe malul drept al Republicii Moldova pentru oferirea tratamentului VST persoanelor cu tuberculoză eligibile.
- 2) Au fost instruiți inițial 275 pacienți înrolați în VST pe parcursul anului.
- 3) În total au fost acoperiți cu servicii VST 385 persoane cu TB în tratament. Dintre cei noi înrolați, 200 au continuat tratamentul utilizând VST primele 60 zile de la înrolare, 171 din ei au înregistrat rata de aderență mai mare de 90%.

2. Pentru malul stâng – a fost contractată AO "Aktiv" (valoarea bugetului – 80,903.32 MDL) pentru activități de suport logistic, iar activitățile de coordonare au fost preluate de Spitalul de Tuberculoză din or. Bender, ca instituție coordonatoare a programului teritorial TB.

Astfel, în perioada trimestrului IV 2022, pe malul stâng au fost realizate următoarele activități:

- 1) Au fost instruiți inițial 15 pacienți înrolați în VST pe parcursul acestui trimestru.
- 2) În total au fost acoperiți cu servicii VST 57 persoane cu TB în tratament. Dintre cei noi înrolați, 19 au continuat tratamentul utilizând VST primele 60 zile de la înrolare, toți 15 au înregistrat rata de aderență mai mare de 90%.

Pe parcursul anului 2022 rezultatele sunt după cum urmează:

- 1) Au fost instruiți inițial 72 pacienți înrolați în VST pe parcursul acestui an.
- 2) În total au fost acoperiți cu servicii VST 126 persoane cu TB în tratament. Dintre cei noi înrolați, 92 (inclusiv înrolați în noiembrie-decembrie 2021 și care au împlinit 60 de zile de tratament în trim. 1, 2022) au continuat tratamentul utilizând VST primele 60 zile de la înrolare, iar 83 au înregistrat rata de aderență mai mare de 90%.

Activitatea 3.1.1. Implicarea comunității în încurajarea vaccinării anti COVID-19

În scopul realizării activităților menționate, pe parcursul perioadei de raportare, a fost realizat:

- 1) La 08 februarie 2022 a fost organizată o instruire în format online, în cadrul căreia reprezentanții organizațiilor societății civile active în domeniul TB au fost instruiți despre COVID-19, vaccinare, doza booster și metode și practici de transmitere a informației. La instruire au participat în jur de 30 persoane (reprezentanți ai organizațiilor societății civile active în domeniul TB, PNRT, etc).
- 2) Pentru desfășurarea activităților de încurajare a vaccinării, în conformitate cu decizia GTL TB din 21 ianuarie 2022, au fost repartizate resurse financiare la toate 9 ONG active în domeniul TB care au realizat mai multe activități de promovare a vaccinării anti COVID printre beneficiarii lor, după cum urmează:

Nr. d/o	ONG	Activități realizate
1.	UES	<p>1) 10 lucrători sociali ai asociației, 1 psiholog, 1 asistent medical și 1 asistent social informează în mod activ beneficiarii asociației, partenerii acestora precum și alți membri ai familiei cu privire la importanța vaccinării pentru COVID-19;</p> <p>2) Distribuirea materialelor informaționale tematice în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare cu HIV;</p> <p>3) Acompaniere și motivare pentru vaccinare;</p> <p>4) Participarea la evenimente locale, inclusiv ședințe la nivelul APL privind vaccinarea.</p> <p>5) Drept urmare pe parcursul anului 2022:</p> <p>6) 273 persoane au fost informate despre importanța vaccinării;</p> <p>7) 41 persoane s-au vaccinat urmare a intervențiilor informaționale și suportului oferit de partea organizației.</p>
2.	PMS	<p>Beneficiarii proiectului au fost informați și au primit pliante, broșuri despre TB, TB/HIV și prevenirea COVID-19, vaccinarea pentru COVID – 19;</p> <p>Asistentul de proiect a desfășurat 57 de activități care au inclus acoperirea informațională a problemelor de prevenire, tratare a COVID-19 și Tuberculoză în instituțiile medicale ale rețelei de policlinici din regiune;</p> <p>Distribuirea materialelor informative elaborate anterior (pliante, broșuri, afișe, broșuri).</p> <p>Pe parcursul 2022, a avut loc o campanie de informare privind prevenirea TB și COVID-19 în rândul refugiaților care locuiesc în Dispensarul „Solnechny” și în sectorul civil.</p> <p>Estimativ au fost informate cu privire la vaccinarea anti COVID – 19 în jur de 10 000 persoane din raioanele Tiraspol, Bender, Grigoriopol și Dnestrovsc.</p>
3.	«Ковчег Добрых Дел»	<p>Pe parcursul anului 2022 au fost organizate mai multe acțiuni:</p> <p>1) Au fost publicate 6 articole în ziarele locale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziarul «Добрий день» № 19 din 5-11 mai articolul: «Туберкулёз и COVID-19»; - Ziarul «Я студент» articolul: «Туберкулёз и Ковид. Сходство и отличие»; - Ziarul «Новости» № 18 din 7 mai 2022 articolul: «Это нужно знать!»; - Ziarul «Приднестровье» № 91 din 26 mai 2022 articolul: «Туберкулёз и ковид. Как уберечься»; - Ziarul «Адевэрул нистрян» № 20 din 28.05.2022 articolul: «Туберкулоза ши ковидул: танженце ши диференце» ; - Ziarul «Гомін» articolul № 21 din 4.06.2022: «Туберкульоз і ковід. У чому схожість і відмінність» <p>2) La postul TV local «LiK TV» or. Rîbnița a fost difuzat videoclipul: «Туберкулёз и COVID-19. Что нужно знать сегодня» https://youtu.be/cYl12vXkBBQ .</p> <p>3) A fost realizată o activitate comună cu voluntarii: „Tinerii PMR pentru un stil de viață sănătos”, în cadrul căreia voluntarii au fost informați de COVID-19 și tuberculoză și au fost implicați în distribuirea materialelor informaționale locuitorilor orașului Rîbnița și informarea acestora.</p>

		<p>4) A fost publicată informație relevantă pe pagina web a postului TV local «LiK TV» or. Rîbnița ;</p> <p>5) Au fost realizate lecții tematice despre vaccinare (1 în cadrul Centrului de reabilitare pentru persoanele fără adăpost și 4 lecții pentru lucrătorii medicali din localitate).</p> <p>6) Activități de informare „Implicarea Comunității în activități de promovare a vaccinării împotriva COVID-19” cu angajații și vizitatorii de la Școala Sportivă Copii Tineret Nr.1, cu participarea a 26 de persoane.</p>
4.	ACTIV	Au fost create 2 clipuri audio motivaționale cu apel la vaccinare împotriva COVID 19 și pentru examinarea fluorografică anuală. Sunt difuzate în emisia celor mai populare posturi de radio locale («Ник-FM», «Русское Радио», «Радио 1» и «Радио 1+»).
5.	SMIT	<p>1) În colaborare cu AMP, echipa SMIT, a desfășurat în teritoriile acoperite pe parcursul anului 2022, activități de comunicare și informare, inclusiv prin distribuirea materialelor informaționale, în rândul populațiilor cheie, și anume în rândul a 2543 de persoane din grupurile de risc și vigilență sporită la TB privind combaterea miturilor, informarea corectă și schimbarea de comportament cu referire la vaccinarea anti COVID-19.</p> <p>2) În incinta IMSP și AMP, au fost organizate 10 ședințe de informare pentru 154 persoane, privind necesitatea vaccinării împotriva COVID-19 și oferite materiale informaționale după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mun. Bălți - CS 2 - 07.03.22 - 6 persoane 2. or. Sângerei SR 14.03.22 - 5 persoane 3. or. Drochia -CS Drochia - 15.03.22 – 14 persoane 4. or. Dondușeni – CS Dondușeni 22.03.22– 6 persoane 5. mun. Bălți – Secția Ftiziopneumologie SCM 2 - 07.06.22 - 10 persoane (AMP) 6. 07.06.22 – 14 persoane (pacienți cu TB) 7. Secția Ftiziopneumologie IFP "Chiril Draganiuc" s. Vorniceni r-ul Strășeni 07.04.22 - 29 persoane 8. Secția Ftiziopneumologie IFP "Chiril Draganiuc"- 31.05.22 – 30 persoane 9. Secția MDR Ftiziopneumologie IFP "Chiril Draganiuc" 25.06.22– 23 persoane 10. Centrul de sănătate Telenesti"08.09.22– 17 persoane
6.	AFI Anenii Noi	Pe parcursul anului 2022 au fost organizate 15 ședințe de informare a populației cu distribuirea materialelor informaționale și pachetelor motivaționale în 15 localități ale raionului Anenii Noi: s. Varnița, s. Gura-Bîcului, s. Bulboaca, s. Hîrbovăț, s. Calfa, s. Puhăceni, s. Șerpeni, s. Speia, s. Telița, s. Cobusca Veche, s. Maximovca, s. Mereni, s. Floreni, s. Chirca, s. Geamana. Câte 10 persoane în fiecare localitate, total 162 beneficiari. În perioada trimestrului 4 au fost informate despre vaccinarea anti-COVID 56 persoane.
7.	Casa Speranțelor	<p>difuzarea spotului publicitar pe canalul televiziunii locale Sor-TV care promovează vaccinarea anti- Covid 19</p> <p>Televiziunea Sor-TV Soroca - DACĂ NU ERAM VACCINAT, ASTĂZI NU MAI ERAM LA ACEST INTERVIU.... Facebook</p>

8.	AO Asociația Psihologilor Tighina	Pe parcursul anului 2022 s-a colaborat cu medicii de familie din raionul Căușeni pentru a susține activitățile de vaccinare împotriva COVID și antigripal. Membrii echipei proiectului care au realizat screeningul în satele: Taraclia, Cîrnățeni, Zaim, Opaci, Săiți au distribuit și informații despre vaccinare. Despre importanța vaccinării membrii echipei au informat participanții și în cadrul consultărilor publice a programului teritorial de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025.
----	-----------------------------------	--

Activitatea 3.2.1. Activități de reinnoire a capacității IT și de conectivitate a ONG-urilor active în domeniul TB

În perioada de raportare, conform necesităților prezentate de către ONGurile active în domeniul TB au fost procurate 4 calculatoare, 5 laptopuri și 9 printere care au fost livrate și sunt în proces de utilizare.

Activitatea 3.3.1. Activități de reducere a stigmei aferente TB și COVID-19

Pentru realizarea activității menționate au fost organizate și desfășurate mai multe acțiuni în 2 etape: noiembrie 2021- ianuarie 2022 și octombrie-decembrie 2022, după cum este descris în continuare:

1) Organizarea intervențiilor de informare corectă, combatere a miturilor prin implicarea instituțiilor media locale.

În acest sens, a fost planificată acoperirea a 2 raioane cu organizarea emisiunilor TV la posturile locale. Avînd în vedere situația epidemiologică prin COVID-19 și rata joasă de vaccinare la nivel național, în perioadele 11 noiembrie 2021-10 ianuarie 2022 și octombrie-decembrie 2022 au fost implicate 7 studiouri TV regionale (ATV, Comrat, Bas_TV, Basarabeasca, Studio-L, Căușeni, Albasat TV, Nisporeni, TV Prim, Glodeni, Sor TV, Soroca, Drochia TV, Drochia, ATV Comrat) din zonele geografice nord, centru și sud, care au organizat emisiuni tematice.

Emisiunile realizate pot fi urmărite, după cum urmează:

Studio TV	Noiembrie 2021-Ianuarie 2022	Octombrie-Decembrie 2022
TV Prim, Glodeni:	EMISIUNE COVID 19 GLODENI - YouTube (Durata:24.29)	
Studio Drochia TV, Drochia	https://youtu.be/OWgQXgEIuUU (Durata:21.23)	https://drochia.tv/2022/11/11/viata-pacientilor-post-covid/ Durata 18.08 https://www.youtube.com/watch?v=Mpn60czOljI&t=15s
Studio Albasat TV, Nisporeni:	https://albasat.md/importanta-vaccinarii-anticovid-19-emisiune-tv/?fbclid=IwAR0yyVaLPuPtnWu0lm7M7fuvjsg3Q0qjYBnhIZUuLqgz98qz8G8B87sV7m8 Importanța vaccinării antiCOVID-19. Emisiune TV - Portal de știri (albasat.md) Durata 22.39	https://albasat.md/medicul-silvia-ibriciuc-despre-evolutia-covid-19-in-nisporeni-si-consecintele-in-urma-infectarii/ Durata 20.23 https://www.youtube.com/watch?v=QrO1TP6Uoqo&t=24s
Studio BAS-TV, Basarabeasca:	https://bas-tv.md/video-vakcinacziya-mify-mneniya-fakty-2/?fbclid=IwAR0qdhyu-otP8WclcM3fWS4L5mS7yrhghum3xVOGAY22kQkW7N03bJ691c Durata: 21.39	https://bas-tv.md/vakcinacziya-mify-mneniya-fakty-3/ Durata: 15.49 https://www.youtube.com/watch?v=Z3bk4pyCBjY
Studio Studio-L, Căușeni:	Vaccinarea continuă să rămână principala armă împotriva COVID-ului FOTO/VIDEO - Studio-L - TV Căușeni Vaccinarea- colacul de salvare împotriva Pandemiei - YouTube (Durata:23.27)	Pandemia de COVID-19 a trecut, dar au rămas sechelele bolii Căușeneni care au trecut prin Covid spun că mai suferă și astăzi - Studio-L - TV Căușeni Durata 15.22 Pandemia de COVID-19 a trecut, dar au rămas sechelele bolii. Medicii de familie spun că sunt asaltați de pacienți cu diverse probleme de... By Studio-L Căușeni Facebook https://www.youtube.com/watch?v=TewYLhX7yU

Studio Sor-TV, Soroca:	https://news.sortv.md/index.php/emisiuni/1137-un-an-de-la-vaccinarea-anti-covid-2 https://www.youtube.com/watch?v=alKmWigCz9M (Durata:20.50) https://fb.watch/bNxlcv4LQ/	https://prime.sortv.md/index.php/tainele-sanatatii/521-afectarea-si-recuperarea-post-covid-19 Durata: 20.51 https://www.youtube.com/watch?v=8rizcVwSgno
Studio ATV, Comrat:	Emisiunea I: https://atv.md/%D1%88%D0%B8%D0%BF%D1%8B-%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BA-%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B5%D1%82%D1%81%D1%8F-%D0%B2%D1%8B%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B8 (Durata 19.35) Emisiunea II: https://ok.ru/atvmd https://atv.md/%d0%be%d0%bf%d0%b0%d1%81%d0%bd%d0%b0-%d0%bb%d0%b8-%d0%b2%d0%b0%d0%ba%d1%86%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d0%b4%d0%bb%d1%8f-%d0%b1%d1%83%d0%b4%d1%83%d1%89%d0%b8%d1%85-%d0%bc%d0%b0%d0%bc/ (Durata:20.14)	ПОСТКОВИДНЫЙ СИНДРОМ? - ATV Durata:15 min. (7) Постковидный синдром - YouTube
Studio Elita TV, Rezina		POST COVID: sindromul care apare după trecerea prin boală - Vocea Ta Durata: 15.08 https://www.youtube.com/watch?v=rMTPXpZfmDM https://www.facebook.com/tvelita/videos/507581471393164
Studio Media TV Cimișlia		https://mediatv.md/long-covid-pe-intelesul-pacientilor-si-medicilor/ Durata 17.20 (34) "Long covid" pe înțelesul pacienților și medicilor - YouTube https://www.facebook.com/mediatvcimislia/posts/pfbid0HEsq2a8W8vdysYzFX6BmbiX83f5U4tPvrs7VQEqTaQkPXL1Pi223iMASagU4TumAl

Multe emisiuni au fost plasate pe rețelele de socializare:

1. Redactorii BAS-TV au pregătit a doua emisiune „Vaccinare: mituri, opinii, fapte” în perioada februarie-martie 2022. Emisiunea a fost difuzată în premieră pe data de 12 martie 2022, iar pe 13 martie 2022 aceasta a fost plasată pe site, pe canalul de pe YouTube al postului și pe rețelele de socializare. În cursul săptămânii, programul a fost urmărit în total de aproximativ 360 de utilizatori.
2. Compania de televiziune și radio „ATV” a realizat două emisiuni. Ambele emisiuni au fost vizualizate, or semnalul ATV TV este difuzat pe rețelele de cablu Moldtelecom (butonul 912) și pe StarNet (butonul 49) pe întreg teritoriul al Moldovei, fiind vorba de o audiență de peste 2 milioane de audiențe. Emisiunile, în afară de site-ul atv.md, au fost publicate pe paginile ATV din rețelele de socializare. Postările pe Odnoklassniki au avut peste 1700 de vizualizări, peste 130 de aprecieri de clasă într-un timp relativ scurt.

După difuzarea emisiunilor, în vederea evaluării impactului acestora asupra publicului, au fost realizate discuții telefonice cu reprezentanți ai publicului care au fost selectați aleatoriu, dar respectând principiul diversității de vârstă, educație, statut social. Modul interviuării, la fel a fost divers: oameni sosiți la redacție, comunicare la telefon, VOX-uri în stradă și reacții pe paginile web sau pe profilurile studiourilor de pe rețelele de socializare. Concluzii:

- Publicul emisiunilor, aproximativ 90%, l-a constituit persoanele de vârstă medie sau înaintată.
- În mare parte a fost salutăta inițiativa de a aduce mai multă informație despre urmările SARS- CoV-2 și manifestările lui asupra sănătății în perioada post-COVID sau chiar Long COVID. Mulți dintre pacienți nu vedeau legătura între COVID și starea înrăutățită a sănătății după ce au trecut prin perioada de tratare a virusului.
- Mai multe persoane care au trecut prin forme grave ale COVID-ului, au declarat că s-au vaccinat după aceasta, că intenționează să aplice booster-ul și să se vaccineze contra gripei sezoniere.
- Circa 1 din 5 persoane cu care am discutat a continuat să exprime îndoieli sau chiar siguranța că virusul nu există și că ar fi vorba de o teorie conspiraționistă a cuiva.
- A crescut numărul persoanelor care recunosc că vaccinarea este una dintre cele mai sigure metode de contracarare a COVID-ului sau de diminuare a impactului lui asupra sănătății, suportând forme ușoare. Dar, în același timp, reducerea radicală a numărului de persoane infectate, îi face pe unii dintre ei să ”tergiverseze” procesul de vaccinare, invocând motive obiective și subiective.
- O bună parte dintre vorbitori a menționat caracterul obiectiv al prezentării informației, menționând că în VOX-uri (sondaje în stradă) au apărut toate părerile care persist în societate: atât cele pro-vaccinare, cât și împotriva sau de abținere.
- Circa 70% din vorbitori au spus că emisiuni de acest gen sunt necesare, că în spațiul informational audiovizual al țării noastre mai multe posturi TV au emisiuni destinate sănătății, însă atunci când emisiunile sunt la posturile lor regionale, cu istorii ale oamenilor pe care-i cunosc, cu expertiza medicilor din regiunea lor, acestea au un impact mai mare asupra lor.

2. În raionul Basarabeasca a fost organizat un mic sondaj: 10 persoane au fost intervievate înainte de vizionarea emisiunii și după. Rezultatele sunt redată în tabelul de mai jos:

Nr. d/r	Întrebări	Răspunsuri înainte de emisiune	Răspunsuri după emisiune
1.	Ce atitudine aveți față de vaccinare?	Pozitiv - 3 Negativ - 6 Neutru - 1	Pozitiv - 6 Negativ - 3 Neutru - 1
2.	Cine sau ce v-a influențat atitudinea față de vaccinare?	Informații primite din rețelele de socializare sau de la rude, cunoștințe - 6 Informații obținute din mass-media - 3 Opiniile specialiștilor - medici, oameni de știință, epidemiologi - 1	Informații despre situația epidemiologică și rata de vaccinare în lume, în Moldova și în Basarabeasca-2 Opiniile medicilor din Basarabeasca și locuitorilor raionului - 6 Opiniile experților internaționali - 2

2) Plasarea spoturilor sociale privind tuberculoza și COVID-19

Pe posturile TV locale menționate, în perioadele respective, au fost plasate spoturi cu un volum de 256 de min. de publicitate socială. Menționăm că multe dintre studiouri au oferit bonusuri, derulând spoturile mai des decât era prevăzut în contracte.

ANEXE

Anexa 1. Statutul realizării activităților planificate pentru anul 2022, domeniul TB

Activități		Subactivități	Planificat inițial	Replanificat	Statut/comentarii
1.1.4	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru TB, utilizând instalațiile radiologice mobile cu introducerea inteligenței artificiale	Procurarea echipamentului IA	2021	Q1 2022	Realizat
		Instruiri	2021	Q1 2023	
		Elaborare PSO	2021	Q1 2023	
1.1.5	Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie – persoanele care trăiesc cu HIV, persoanele adulte fără adăpost, consumatori de droguri și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, cu suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate	Granturi ONG	2022	2022	Realizat
7.2.3	Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate	Aplicarea testului nou pentru depistarea tuberculozei active la pacienții cu HIV pozitiv	2022	Q1 2023	În cadrul PN HIV PTH sunt investigați pentru depistarea tuberculozei, a fost agreat cu ambii coordonatori ai programelor naționale HIV și TB acumularea datelor și realizarea studiului în Q1 2023
3.1.5	Implementarea regimurilor noi de tratament orale scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină		2022	2022	Realizat
3.3.1	Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare	Suport pentru activitatea centrelor comunitare de pe malul stîng al r. Nistru	2022	2022	Realizat

	persoana afectata de TB si a familiei si acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament	Elaborare PSO pentru activitatea centrelor comunitare	2021	Q1, 2022	Realizat
		Instruiri pentru prezentarea PSO	2021	Q4, 2022	
3.3.2	Asigurarea suportului motivațional lunar (stimulente)		2022	2022	În derulare
3.3.3	Extinderea utilizării VST (tratamentului video supravegheat) la nivel național	Procurarea echipamentului și asigurarea costurilor de comunicare	2022	Q2	Realizat
		Plasarea sistemului VOT pe serverul PNRT	2021	2023	În conformitate cu HG nr.128 din 20.0.2014, toate sistemele informaționale noi vor fi găzduite pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud). Sistemul VOT va fi integrat cu sistemul SIME TB care va elaborat și împreună plasate pe MCloud.
6.5.2	Asigurarea participării active a societății civile la răspunsul TB la toate etapele și realizarea activităților prin granturi mici pentru educare, informare, intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul pentru prevenirea recidivelor.	Granturi pentru ONG	2022	2022	În derulare
6.6.1	Fortificarea răspunsului la TB în penitenciare, managementul cazurilor și suportul psihosocial persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității îngrijirilor, inclusiv prin implicarea OSC	Grant pentru ONG	2022	Q4 2022	În proces de pregătire
7.2.3	Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate	Analiza retrospectivă a impactului ONG în controlul TB	2021	Q2, 2022	Realizat

6.6.3	Elaborarea PSO pentru conduita cazului de TB la solicitanții de azil, inclusiv de transfer transfrontalier a cazului TB		2021	Q2, 2023	
5.1.2	Actualizarea Protocolului clinic național privind diagnosticul și tratamentul ITBL, în conformitate cu recomandările OMS		2022	Q2, 2023	
3.2.2	Elaborarea Regulamentului pentru managementul medicamentelor anti TB și farmacovigilență		2021	Q4, 2022	Realizat
6.1.1	Elaborarea PSO pentru consolidarea cadrului de M&E de către Departamentul de coordonare PNRT, inclusiv cu implicarea OSC		2021	Q2, 2023	În derulare
6.1.2	Actualizarea, integrarea, menținerea și ajustările periodice a sistemului informațional de colectare a datelor, inclusiv cadrul M&E al OSC, inclusiv a sistemului informațional de M&E	Elaborarea studiului de fezabilitate și a softului	2021	Q1, 2022	Realizat
		Procurare echipament	2022	Q2, 2022	Realizat
		Mentenanță soft	2022	2022	În derulare
6.1.4	Instruirea periodică a personalului din cadrul Unității de Coordonare a PNRT		2022	2022	În derulare
7.2.3	Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate	AI în screening-ul TB	2022	2023	
7.2.3	Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate	Studiul KAP	2021	Q1, 2022	Realizat
7.2.3	Participarea OSC în realizarea studiilor operaționale, inclusiv în realizarea acestora la nivel de comunitate -	Auditul clinic al cazurilor de TB/HIV	2021	Q3, 2023	Inițiat
6.3.1	Actualizarea periodică a curiculei de învățământ în conformitate cu normativele și instruirea continuă a	Organizarea platformei de telemedicină și instruire online (IFP, Bender)	2021	Q4, 2022	Realizat

	personalului din diferite servicii implicate în răspunsul la TB, inclusiv și instruirea la distanță pe platforme digitale cu obținerea certificării	Elaborarea platformelor pentru instruirea la distanță (adaptarea platformei Moodle)	2021	Q1, 2023	În derulare
6.3.3	Organizarea întrunirilor și instruirilor la nivel central și teritorial cu participarea părților implicate în răspunsul la TB		2022	2022	Realizat parțial
6.3.5	Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc		2021	2022	Realizat parțial
6.3.6	Dezvoltarea planificării resurselor umane pe termen mediu și lung și actualizarea rolurilor și responsabilităților aliniate cu modelul de îngrijire centrat pe persoană		2021	2023	
4.1.2	Dezvoltarea parteneriatelor colaborative la nivel de comunități prin implicarea OSC și APL		2021	Q2, 2023	
4.2.1	Elaborarea regulamentului de servicii integrate la nivel teritorial în corespundere cu necesitățile persoanei cu co-morbidități.		2021	Q2, 2023	
4.2.2	Fortificarea acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticul, tratamentul și prevenirea TB în rândul persoanelor cu patologie combinată: TB/hepatită virală, TB/boală mintală, TB/diabet zaharat, etc., inclusiv în rândul grupurilor vulnerabile		2022	Q2, 2023	
6.2.1	Optimizarea serviciului spitalicesc de profil ftiziopneumologic		2021	2023	

6.2.3	Revizuirea mecanismelor de plată a prestatorilor și modalităților de finanțare a serviciilor TB în conformitate cu modelul de îngrijire TB orientat pe oameni la fiecare nivel – asistența medicală primară, asistența medicală specializată de ambulator, asistența medicală spitalicească		2021	2023	
6.2.6	Elaborarea mecanismului de raportare pentru urmărirea cheltuielilor factice pentru realizarea activităților PNCT la toate nivelurile din sistemul de sănătate		2021	2023	
3.2.3	Asigurarea farmacovigilenței active cu elaborarea și implementarea PSO pentru aDSM, inclusiv pentru tratamentul preventiv al TB (TPT)		2021	Q2, 2023	
6.5.1	Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de contractare și de plată de către entitățile naționale către OSC pentru prestarea pachetului de servicii furnizate de societatea civilă și organizațiile comunitare		2022	2023	
6.5.4	Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB	Granturi matching pentru OSC	2021	2023	
6.3.5	Instruirea în prevenirea și îngrijiri TB a personalului, care prestează servicii nemedicale - OSC, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin training-uri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc (Consolidarea capacității organizaționale a OSC-urilor active în TB)		2021	2023	În derulare

6.5.4	Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB (Elaborarea metodologiei pentru ONG-uri pentru referirea la asistență juridică,	2021	2022	Realizat
		Consultanță pentru sprijin consultativ pentru procedura de acreditare a ONG urilor,	2021	Q2, 2023	
		Sprijin pentru activitatea Platformei TB (granturi mici)	2022	2022	Realizat
6.7.2	Dezvoltarea instrumentelor inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale		2021	Q1, 2023	
6.7.3	Monitorizarea comunitară a accesului și a calității serviciilor TB în raport cu respectarea drepturilor pacientului (instruiri pentru persoanele înrolate în tratamentul TB cu privire la utilizarea aplicației)		2021	Q1, 2023	
5.2.1	Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel național și local	Mobilizarea comunitară și angajamentul APL în răspunsul la TB la nivel de comunitate	2022	Q2, 2022	Realizat
		Realizarea activităților legate de 24 martie - conferința anuală	2022	Q1, 2022	Realizat
		Evaluarea situației la nivel local și a posibilităților de integrare a activității ONG în cadrul programelor TB teritoriale	2021	Q1, 2023	
5.2.3	Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale IEC, intervenții mass media, etc.)	Actualizare website www.tuberculoza.info	2022	2022	Realizat
		Elaborare și difuzare video și audio spoturi	2022	Q2, 2022	Realizat
		Campaniile de informare	2022	Q1, 2022	Realizat

6.5.3	Realizarea evaluării drepturilor comunitare și a genului (CRG) pentru a identifica barierele (financiare, stigmatice, drepturile omului, gen) ale populației cheie și vulnerabile la serviciile legate de TB; și estimarea dimensiunii populațiilor cheie	Studiul de evaluare a drepturilor comunitare și a genului	2021	Q2, 2022	Realizat
		Revizuirea cadrului normativ	2021	Q1, 2023	
		Estimarea mărimii populațiilor cheie	2021	Q1, 2023	Activitate corelată cu consultanța OMS
6.5.4	Implicarea OSC în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor cheie la servicii TB (granturi OSC)	Grant pentru ONG în domeniul juridic	2022	2022	Realizat
		Granturi pentru ONG pentru înlăturarea barierelor către accesul la servicii	2022	Q1, 2023	
6.7.3	Monitorizarea comunitară a accesului și a calității serviciilor TB în raport cu respectarea drepturilor pacientului	Elaborarea unui algoritm de schimb de date între PNRT și OSC	2022	Q1, 2023	
		Elaborarea aplicației pentru monitorizarea comunitară	2021	Q1, 2023	
		Eveniment de prezentare a informației colectate	2022	Q1, 2023	
		Elaborare PSO pentru asigurarea calității monitorizării comunitare a respectării drepturilor	2021	Q2, 2023	
		Instruiri pentru familiarizarea cu PSO elaborate	2022	Q2, 2023	

**Anexa 2. Statutul realizării activităților planificate
pentru anul 2022, domeniul HIV**

Activități		Subactivități	Planificat inițial	Replanificat	Statut
2.3.4.8	Elaborarea și implementarea unui protocol de screening pentru determinarea riscului dezvoltării bolilor sistemului cardiovascular		2022	2023	
2.4.1.1	Dezvoltarea și implementarea bazei normative care reglementează mecanismul de prestare a serviciilor, asigurând continuitatea între serviciile de prevenire, testare și tratament		2021	Q3, 2022	Realizat
2.4.1.2	Pachetele de servicii medicale și nemedicale vor fi dezvoltate pentru furnizarea de servicii de îngrijire și suport, precum și va fi efectuată costificarea acestora în vederea contractării lor ulterioare de CNAM		2021	2023	
2.4.1.3	Dezvoltarea actelor normative, care reglementează mecanismul de funcționare a cabinetelor TARV raionale		2021	Q2, 2022	Realizat
2.4.1.5	Costificarea pachetului de servicii de suport psiho-social și dezvoltarea mecanismelor de contractare a serviciilor de suport psiho-social		2021	2023	
2.4.1.6	Asigurarea discuțiilor publice privind documentele elaborate și mecanismele propuse		2021-2022	2023	
2.4.2.3	Elaborarea actului normativ care ar permite și reglementa mecanismul de eliberare (livrare) a medicamentelor ARV de către lucrătorii ONG		2021	2023	

2.4.2.4	Instruirea specialiștilor cabinetelor teritoriale		2022	Q3-4, 2022	Realizat
2.4.3.1	Dezvoltarea și pilotarea unor abordări inovatoare pentru menținerea aderenței la tratament pentru diferite populații		2022	2023	
2.4.3.2	Dezvoltarea unor mecanisme eficiente de interacțiune cu serviciile de tuberculoză și narcologic, inclusiv schimb de informații, întâlniri comune, mese rotunde și audituri		2021	2023	
2.4.3.3	Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de furnizare a serviciilor care să asigure continuitatea acestora între sistemul civil și cel penitenciar		2021	2023	
2.4.3.4	Asigurarea discuțiilor publice privind documentele elaborate și mecanismele propuse		2021-2022	2023	
1.3.1.6	Crearea unui sistem de raportare pentru determinare a gravidelor HIV + și monitorizarea ulterioară a acestora, inclusiv o procedură de examinare a fiecărui caz de confirmare HIV la un copil		2021	Q4, 2022	Realizat
3.2.1.1	Dezvoltarea sistemului informațional pentru înregistrarea PTH, SIME HIV (ITS) (modul TARV, modul laborator pentru testarea la HIV, ITS, modul pentru evidența preparatelor medicale și a bunurilor cu destinație medicală procurate și utilizate în vederea controlului infecției HIV și ITS	Elaborarea studiului de fezabilitate și a softului	2021	Q2, 2022	Realizat
		Procurare echipament	2021	2023	
		Mentenanță soft	2022	2023	
3.2.1.4	Creșterea capacităților personalului medical implicat în procesul de introducere și utilizare a datelor sistemului informațional SIME HIV		2022	2023	

3.2.2.1	Evaluarea, revizuirea funcționalității și actualizarea structurii organizaționale M&E la toate nivelele	Instruiri la nivel internațional	2021-2022	Q2-4, 2022	Realizat
3.2.2.3	Instruirea personalului de M&E de la nivel național privind analiza și interpretarea datelor colectate în sistemul de supraveghere, monitorizare evaluarea în domeniul HIV		2021-2022	Q2-4, 2022	Realizat
3.2.4.11	Cercetarea operativă pentru determinarea cazurilor de incidență recentă		2021	Q4, 2022	Realizat
3.2.4.3	Efectuarea studiului privind identificarea cauzelor principale de abandon TARV (cascada serviciilor)		2022	2023	
3.2.4.4	Implementarea studiului privind evaluarea numărului de persoane care utilizează droguri neinjectabile din numărul total de utilizatori de droguri		2021	Q1 2023	În proces de realizare
3.3.4.2	Instruirea continuă a persoanelor din cadrul IMSP, ONG, etc. prin participare la programe interne de instruire (consiliere, metode, personal medical nou laborator HIV/ONG, etc.)		2022	2022	Realizat
3.4.2.2	Dezvoltarea și instituționalizarea platformelor educaționale electronice pentru persoanele care prestează servicii de prevenire, diagnostic și tratament		2022	Q1, 2023	Inițiat
3.4.2.3	Dezvoltarea și susținerea formelor moderne de instruire la distanță, cu utilizarea platformelor și capacităților instituțiilor superioare de învățământ în medicină.		2022	Q4, 2022 - Q1 2023	În proces de realizare
2.3.5.1	Creșterea capacităților personalului medical în furnizarea și utilizarea informației referitor la vigilența farmaceutică		2022	2023	

2.4.4.2	Creșterea capacității pentru echipe multidisciplinare la nivel raional, în problemele de îngrijiri integrate, în raioanele în care tratamentul ARV va fi descentralizat		2022	2023	
2.4.4.4	Instruire în domeniul serviciilor medicale integrate la nivelul serviciilor medicale specializate de ambulator		2022	2023	
2.4.4.5	Oferirea de asistență tehnică pentru organizarea furnizării de servicii integrate la nivelul sectorului neguvernamental		2022	Q4, 2022	Inițiat
3.5.1.2	Analiza mecanismului de achiziții internațional cu formularea propunerilor de îmbunătățire		2022	2023	
3.5.1.4	Fortificarea potențialului experților naționali pentru pregătirea documentelor în vederea participării în WHO Collaborative		2022	2023	
2.4.2.5	Dezvoltarea modelului de creare a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din medicina primară (testarea index la HIV, HVC și B, sifilis screening la TB)		2022	Q4, 2022	Realizat
2.4.2.6	Pilotarea modelului de susținere a echipelor multidisciplinare cu atragerea asistentelor medicale sociale din asistența medicală primară în vederea extinderii testării la HIV, sifilis și hepatită		2022	Q3-4, 2022	Realizat
2.4.2.7	Asigurarea discuțiilor publice privind documentele elaborate și mecanismele propuse		2022	2023	
2.4.4.1	Elaborarea de acte normative privind integrarea serviciilor de tratament orientate către pacient (vaccinarea și tratamentul HV, prevenirea și tratamentul tuberculozei, tratamentul		2022	2023	Inițiat

	dependenței, serviciile de sănătate reproductivă, îngrijirea paliativă)				
2.4.4.3	Dezvoltarea cadrului normativ pentru organizarea serviciilor integrate la nivelul serviciilor medicale specializate de ambulator		2022	2023	
2.4.4.6	Asigurarea discuțiilor publice privind documentele elaborate și mecanismele propuse		2022	2023	

Anexa nr.3. Lista ONG_urilor care au contractat servicii de depistare țintită

Nr. d/o	Organizație	Teritorii pentru acoperire	Număr estimat beneficiari pentru a fi examinați radiologic	Bugetul activității, MDL
1	UES	Fălești, Bălți, Edineț, Ungheni	580	370,516.00
2	SMIT	Edineț, Dondușeni, Drochia, Sîngerei, Florești, Telenești	920	613,923.20
3	Speranța Terrei	Rîșcani, Ungheni, Ialoveni, Glodeni	910	597,793.60
4	AFI Anenii Noi	Anenii Noi, Dubăsari/Cocieri	430	293,572.80
5	Casa Speranțelor	Briceni, Șoldănești, Rezina, Ocnița	980	640,700.00
6	Asociația Psihologilor din Tighina	Taraclia, Cimișlia, Căușeni, Hîncești, Comrat, Ceadăr-Lunga	1260	812,329.60
Subtotal malul drept	6	24	5080	3,328,835.20
1	Programe medico-sociale	Tiraspol, Bender, Dnestrovsc, Grigoriopol	1041	688,091.36
2	AkTiV	Slobozia, Dubăsari, Camenca, Tiraspol, Bender	1150	754,904.00
3	Kovcheg Dobryh Del	Rîbnița	310	202,017.60
Subtotal malul stîng	3	8	2501	1,645,012.96
TOTAL	9	32	7,581	4,973,848.16

Anexa nr.4. Lista ONGurilor care realizează activități de educare, informare și intervenții în scop de creștere a aderenței la tratament anti TB

Nr. d/o	Organizație	Teritorii pentru acoperire	Număr estimat beneficiari	Bugetul activității, MDL
1	UES	Fălești, Bălți, Edineț, Ungheni	20	75,550.00
2	Speranța Terrei	Rîșcani, Ungheni, Ialoveni, Glodeni	55	181,355.00
3	AFI Anenii Noi	Anenii Noi, Dubăsari/Cocieri	30	78,115.00
4	Casa Speranțelor	Briceni, Șoldănești, Rezina, Ocnița	35	105,805.00
5	AP din Tighina	Taraclia, Cimișlia, Căușeni, Hîncești, Comrat, Ceadâr-Lunga	40	115,890.00
Total malul drept	5	20	180	556,715.00

**Anexa nr.5. Statutul realizării activităților planificate
pentru anul 2021, grantul C19RM, domeniul TB**

Activități		Subactivități	Statut
2.1.1	Accelerarea screeningului bidirecțional TB/COVID prin realizarea campaniilor de recuperare și intensificarea identificării cazurilor	Granturi ONG	Realizat
2.1.2	Implicarea OSC active în domeniul TB în utilizarea tehnologiilor X-ray ultraportabile	Contractarea unui consultant national pentru pregătirea bazei legislative necesare implementării tehnologiilor X-ray ultraportabile	2023
2.1.3	Promovarea utilizării VST, prin implicarea societății civile	Grant ONG	Realizat
3.1.1	Implicarea comunități în activități de încurajare a vaccinării anti COVID	Granturi ONG	Realizat
3.2.1	Reînnoirea echipamentelor tehnologiilor informaționale și a capacității de conectare a OSC active în domeniul TB.	Procurare de echipamente IT pentru ONGuri	Realizat
3.3.1	Activități de reducere a stigmei aferente TB și COVID-19	Angajarea consultanților pentru elaborarea materialelor informaționale cu referire la TB/COVID, COVID	Realizat
		Traducerea materialelor elaborate	Realizat
		Elaborarea design_ului și printarea materialelor informaționale	Realizat
		Elaborarea materialelor video și audio cu tematica TB și COVID-19	Realizat
		Difuzarea materialelor video și audio cu tematica TB și COVID-19	Realizat
		Contractarea unui consultant pentru organizarea campaniilor de informare în teritorii	Realizat
		Elaborarea și difuzarea emisiunilor TV la studiourile TV locale	Realizat
		Difuzarea materialelor video și audio la studiourile TV și stațiile radio locale	Realizat

Anexa 6. Lista ONG_urilor care au contractat servicii de depistare țintită, grantul C19RM

Nr. d/o	Organizație	Teritorii pentru acoperire	Număr estimat beneficiari	Bugetul activității, MDL
1	SMIT	Florești, Bălți, Edineț, Sîngerei, Drochia, Dondușeni, Telenești	1590	783,806.00
2	Speranța Terrei	Rîșcani, Ialoveni, Bălți, Ungheni, Glodeni, Fălești	1590	783,806.00
3	Casa Speranțelor	Ocnița, Rezina, Șoldănești, Briceni	1250	616,200.00
4	Asociația Psihologilor din Tighina	Cimișlia, Căușeni, Hîncești, Taraclia	1130	557,044.80
5	AFI Anenii Noi	Dubăsari, Anenii Noi	600	295,776.00
Subtotal malul drept	5	23	6,160	3,036,632.80
1	AkTiV	Tiraspol, Bender, Dnestrovsc, Grigoriopol	1850	911,976.00
2	Programe medico-sociale	Slobozia, Dubăsari, Camenca, Tiraspol, Bender	2088	1,029,300.48
3	Kovcheg Dobryh Del	Rîbnița	560	276,057.00
Subtotal malul stîng	3	8	4498	2,217,333.48
TOTAL	8	31	10,658	5,253,966.28

Anexa 7. Lista materialelor informative printate în cadrul campaniilor de informare și educare pe parcursul anului 2021 și cantitățile distribuite

Nr. d/o	Denumirea	Număr materiale elaborate și distribuite, campania de primăvară	Număr materiale elaborate și distribuite, campania de toamnă	Număr materiale elaborate și distribuite campania, TOTAL
1	Tuberculoza la adulți, pliant, rom.	4000	3000	7000
2	Туберкулез у взрослых, pliant, rus.		1000	1000
3	Tuberculoza la copii, pliant, rom.	1000	3000	4000
4	Туберкулез у детей, pliant, rus.		1000	1000
5	Tușiți corect, pliant, rom.	4000	3000	7000
6	Кашляйте правильно, pliant, rus.		1000	1000
7	TB nu este un obstacol în calea fericirii, pliant, rom.		3000	3000
8	Туберкулез не преграда счастью, pliant, rus.		1000	1000
9	Tratamentul preventiv al tuberculozei latent, pliant, rom.		2000	2000
10	Превентивное лечение туберкулеза, pliant, rus.		1000	1000
11	Cum este transmisă tuberculoza, flyer, rom.	5000	3000	8000
12	Как передается туберкулез, flyer, rus		1000	1000
13	Tuberculoza și COVID-19: diagnostic și prevenire, pliant, rom.	4000		4000
14	Tuberculoza și COVID-19, flyer, rom.	5000	3000	8000
15	Туберкулез и COVID-19, flyer, rus.		2000	2000
16	Tuberculoza la copii, broșură, rom./rus.		2000	2000
17	Туберкулез у детей, broșura, rus.		1000	1000
18	Tratamentul preventiv al tuberculozei latent: întrebări și răspunsuri, broșura, rom.		2000	2000

19	Превентивное лечение латентного туберкулеза: вопросы и ответы, broşura, rus.		1000	1000
20	Mituri despre tuberculoza, broşura, rom.	5000	2000	7000
21	Мифы о туберкулезе, broşură, rus.		1000	1000
22	Tuberculoza: întrebări și răspunsuri, broşura, rom./rus.	0	2000	2000
23	Туберкулез: вопросы и ответы, broşura, rus.	0	1000	1000
24	Calendar de perete-2023 „Sănătatea ta în mâinile tale”, rom.	0	2000	2000
25	Настенный календарь-2023 „Твое здоровье – в твоих руках”, rus.	0	1000	1000
26	Calendarul biroului-2023 „Sănătatea ta în mâinile tale”, rom.	0	2000	2000
27	Настольный календарь-2023 „Твое здоровье – в твоих руках”, rus.	0	1000	1000
	TOTAL	28,000	46,000	74,000